

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: N4106 Zemědělská specializace

Studijní obor: Pozemkové úpravy a převody nemovitostí

Katedra: Katedra krajinného managementu

Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Hodnocení a ochrana krajinného rázu ve vybraném území

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Monika Koupilová PhD.

Autor bakalářské práce: Václav Křiváček

České Budějovice, 2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Václav KŘIVÁČEK**
Osobní číslo: **Z14059**
Studijní program: **B4106 Zemědělská specializace**
Studijní obor: **Pozemkové úpravy a převody nemovitostí**
Název tématu: **Hodnocení a ochrana krajinného rázu ve vybraném území**
Zadávající katedra: **Katedra krajinného managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce se bude skládat z literární rešerše a praktické části.
Literární rešerše bude obsahovat:
Příroda a krajina České republiky
Krajinný ráz a ochrana krajinného rázu v legislativě České republiky.
Hodnocení krajinného rázu.
Praktická část bude obsahovat:
Výběr území pro posouzení krajinného rázu.
Terénní průzkum území, jeho zmapování a popis .
Stanovení metodického postupu pro hodnocení krajinného rázu.
Zhodnocení krajinného rázu daného území dle stanovené metodiky.
Návrh na možné zvýšení hodnoty krajinného rázu hodnoceného území.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 stran textu**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

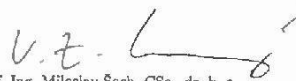
LOW, J., MÍCHAL, I. Krajinný ráz. Kostelec nad Černými lesy : Lesnická práce. 2003. ISBN 80-86386-27-9.
SKLENIČKA, P. Základy krajinného plánování. Praha: Naděžda Skleničková. 2003. ISBN 80-903206-1-9.
KENDER, J.(ed.). Teoretické a praktické aspekty ekologie krajiny. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR. 2000. ISBN 80-7212-148-0.
INGEGNOLI, V. Landscape Ecology: A Widening Foundation. New York: Springer. 2002. ISBN 3-540-42743-0.
FORMAN, R., GODRON, M. Krajinná ekologie. Praha: Academia. 1993. ISBN 80-200-0464-5.
VOREL, I. Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz: ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (metoda prostorové a charakterové diferenciacce území). Praha: Naděžda Skleničková. 2004. ISBN 80-903206-3-5. VOREL, I., KUPKA, J. Krajinný ráz: identifikace a hodnocení. Praha: České vysoké učení technické v Praze. 2011. ISBN 978-80-01-04766-8.
Zákon 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění.
Časopisy: Pozemkové úpravy, Urbanismus a územní rozvoj.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Monika KOUPILOVÁ, Ph.D.**
Katedra krajinného managementu

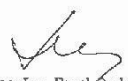
Datum zadání bakalářské práce: **17. března 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2017**

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentůvská 1588, 370 04 Česká Budějovice

prof. Ing. Milošav Šoch, CSc., dr. h. c.
děkan

L.S.

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 17. března 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Dále prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně na základě pramenů a literatury uvedených v Přehledu použité literatury a zdrojů.

České Budějovice, 18.4.2018

Václav Křiváček

Poděkování

Touto cestou bych rád poděkoval především vedoucí mé bakalářské práce paní Ing. Monice Koupilové za cenné rady, věcnou konstruktivní kritiku, trpělivost a maximální ochotu a vstřícnost při konzultacích.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá zhodnocením krajinného rázu v katastrálním území Škúdra. Dotčené území se nachází v jihočeském okrese Strakonice. V rešeršní části jsou základní informace o krajině, krajinném rázu a jeho ochraně.

Výzkumná část je zaměřena na identifikaci znaků přírodní, historické a kulturní charakteristiky určující krajinný ráz a jejich následnou klasifikaci dle projevu, významu a cennosti. Na základě těchto znaků pak byl krajinný ráz zhodnocen také z hlediska dochovalosti, estetické hodnoty a stupně ochrany. Díky této analýze bylo možné na konec vyhotovit konkrétní návrhy na možné navýšení hodnoty krajinného rázu.

Klíčová slova: krajina, krajinný ráz, hodnocení krajinného rázu, ochrana krajinného rázu, katastrální území Škúdra, Škúdra

Abstract

The bachelor thesis deals with the evaluation of the landscape character in the cadastral area of Škúdra. The concerned territory is in the district Strakonice, South Bohemia. In the research part, there are basic information about landscape, landscape character and its protection.

The practical part is focused on the identification of natural, historical and cultural features characterizing the landscape character and their subsequent classification according to their expression, meaning and value. Based on these features, the landscape character was also evaluated in terms of preservation, aesthetic value and degree of protection. Thanks to this analysis, it was possible to make concrete proposals to increase the value of the landscape.

Keywords: landscape, landscape character, landscape character assessment, landscape character protection, cadastral area Škúdra, Škúdra

Obsah

1	ÚVOD	9
2	CÍL PRÁCE	10
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	11
3.1	Krajina České republiky	11
3.1.1	Krajina České republiky	11
3.1.2	Kategorizace krajiny	12
3.2	Krajinný ráz	13
3.2.1	Krajinný ráz	13
3.2.2	Ochrana krajinného rázu	15
3.2.3	Stupeň ochrany krajinného rázu	17
4	MATERIÁL	20
5	METODIKA	21
5.1	Výběr zájmového území	21
5.2	Podkladové materiály, tvorba map	21
5.3	Terénní průzkum	21
5.4	Hodnocení krajinného rázu	22
5.4.1	Identifikace znaků určující krajinný ráz	22
5.4.2	Klasifikace znaků určující krajinný ráz	23
5.4.3	Estetická hodnota krajinného rázu	25
5.4.4	Míra dochovalosti krajinného rázu	26
5.4.5	Stupeň ochrany krajinného rázu	27
5.5	Návrh na možné zvýšení hodnoty krajinného rázu	27
6	VÝSLEDKY A DISKUZE	28
6.1	Přírodní charakteristika	28
6.1.1	Klimatické poměry	28
6.1.2	Vlhkostní poměry	29
6.1.3	Hydrologické poměry	30
6.1.4	Geomorfologická charakteristika	33
6.1.5	Geologická charakteristika	34
6.1.6	Pedologická charakteristika	35
6.1.7	Flóra	36
6.1.8	Fauna	36

6.1.9	Potenciální přirozená vegetace	37
6.1.10	Zvláště chráněná území, památné stromy	38
6.2	Kulturně – historická charakteristika	39
6.2.1	Historický vývoj	39
6.2.2	Současné osídlení.....	40
6.2.3	Land use.....	41
6.2.4	Technická infrastruktura	48
6.2.5	Kulturní památky	50
6.2.6	Drobná sakrální architektura.....	51
6.2.7	Krajinné dominanty	54
6.2.8	Technické památky	55
6.3	Zhodnocení krajinného rázu	58
6.3.1	Identifikace znaků.....	58
6.3.2	Zhodnocení z hlediska významu, cennosti a projevu	58
6.3.3	Zhodnocení z hlediska dochovalosti.....	60
6.3.4	Zhodnocení z hlediska estetické hodnoty	61
6.3.5	Zhodnocení z hlediska stupně ochrany	62
6.4	Návrh na možné zvýšení hodnoty krajinného rázu.....	62
7	DISKUZE.....	65
8	ZÁVĚR.....	67
9	PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	69
	SEZNAM TABULEK	73
	SEZNAM OBRÁZKŮ	73
	SEZNAM FOTOGRAFIÍ	73
	SEZNAM PŘÍLOH	75

1 ÚVOD

Krajina pro nás není pouze místo k přežívání. Už od dob prvních lidí je naším domovem a zdrojem veškeré obživy. Zpočátku se jednalo o krajinu čistě přírodní, avšak vztah člověka a krajiny je složitý. Člověk je její součástí a současně ji přetváří, tak jako krajina přetváří člověka. Člověk krajinu přírodní postupně změnil na krajinu kulturní. Krajina nás také změnila. V současné době se to projevuje především v uvědomění si důležitosti krajiny a přírody jako součástí našich životů a nutnosti jejich ochrany.

Ochrana krajiny a krajinného rázu je zakotvena v legislativě České republiky. Krajinný ráz je definován jako souhrn přírodních, historických a kulturních charakteristik daného území. Jestliže připustíme, že některé způsoby života našich předků sice dnes neodpovídají našemu způsobu života, ale přesto jsou jejich výtvoři natolik cenné a inspirující, že by neměly být zapomenuty, potom přijímáme i potřebu ochrany některých krajin našich předků, včetně její rázovitosti. Jestliže naopak připustíme v některých případech omylnost našich předků potom připustíme i potřebu změny krajin v nichž se tyto omyly zhmotnily, včetně jejich krajinného rázu.

Lidstvo se metaforicky dostalo do té části tunelu, do které, když se dostane potápěč, nemá už v zásobě dostatek kyslíku na cestu zpátky. Musí se tedy vydat kupředu i přesto, že neví, co ho tam čeká. Stejně jsme na tom my. Návrat k přírodní krajině a jednoduchému životu by byl krásný, ale s neustálým populačním růstem a rozvojem techniky je to nemožné. Musíme tedy hledět dopředu a myslet na generace, které přijdou po nás. Měli bychom jim krajinu předat minimálně v takovém stavu, ve které byla poskytnuta nám. Proto je důležité chránit krajinu a krajinný ráz.

2 CÍL PRÁCE

Cílem bakalářské práce je přírodní, historická a kulturní analýza katastrálního území Škůdra a zhodnocení krajinného rázu podle metodických postupů z hlediska významu, cennosti a projevu s následným návrhem možného zvýšení hodnoty krajinného rázu v území. Krajinný ráz bude zhodnocen také z hlediska dochovalosti, estetické hodnoty a stupně ochrany. Rešeršní část bude obsahovat základní informace o krajině a její kategorizaci a o krajinném rázu a jeho ochraně.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Krajina České republiky

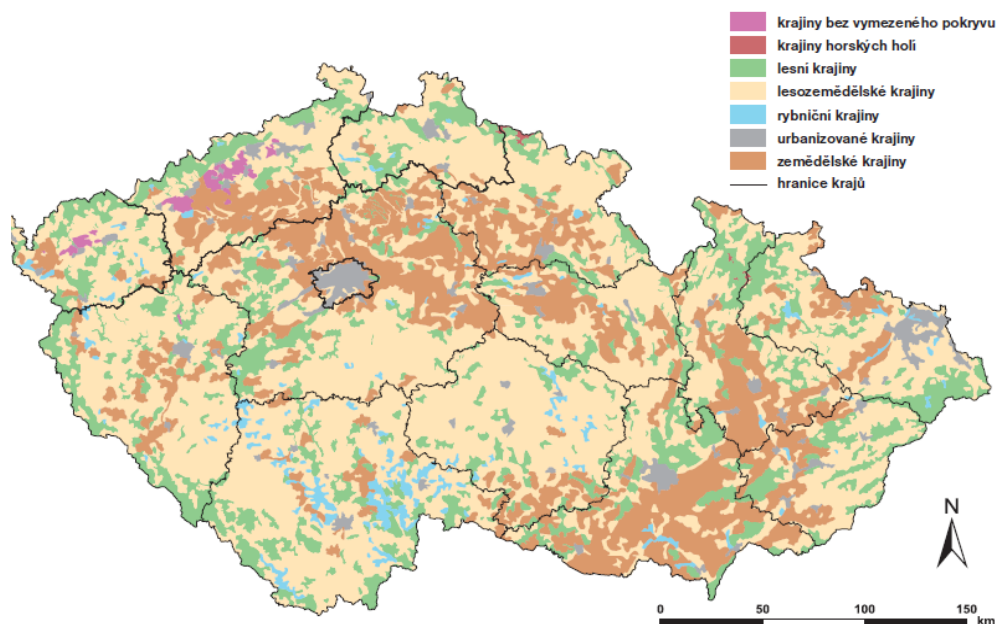
3.1.1 Krajina České republiky

Pod pojmem krajina se rozumí část zemského povrchu se svéráznou přírodou, specifickým výskytem a využíváním přírodních zdrojů i způsobem života jejího obyvatelstva. Jako hmotná základna našeho života a práce je součástí životního prostředí, ve kterém dochází k různým interakcím mezi organismy a jejich prostředím při stále intenzivnějším zásahu lidstva do přírody (JÚVA A KOL., 1981).

Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (114/1992 Sb.).

Krajina je heterogenní část zemského povrchu, skládající se ze souboru vzájemně se ovlivňujících ekosystémů, který se v dané části povrchu v podobných formách opakuje (FORMAN, GORDON, 1986).

Krajina je široce užívaným pojmem s mnoha významy, v zásadě ale označuje část prostoru – území, které člověk vnímá, ve kterém se odehrávají různé procesy a děje a které odráží různým způsobem minulost. I když je krajina obecně definována jako „vybraná část zemského povrchu s typickou kombinací přírodních a kulturních prvků a charakteristickou scénérií“, nelze ji vnímat pouze jako souhrn jednotlivých součástí, ale spíše jako celostní integrující koncept na vyšší hierarchické úrovni s vlastní historií, dynamikou a charakteristickými rysy. Vztah člověka a krajiny je přitom složitý: člověk je její součástí a současně ji přetváří, tak jako krajina přetváří člověka ve složitém procesu koevoluce. Mapa zobrazuje základní, pro Českou republiku charakteristické typy krajiny (obr. č. 1). Lze v ní vysledovat zemědělskou krajinu, situovanou především v úrodných nížinách, lesní krajinu, pronikající naopak do nejvyšších poloh, rybníční nebo urbanizovanou krajinu, typickou pro určité části státu. Největší část však tvoří pro naši část Evropy charakteristická lesozemědělská krajina (MIKO, HOŠEK, 2009).

Obrázek č. 1: Typy krajiny podle využití; zdroj: LŐW A KOL., s.r.o., výstup projektu VaV/640/01/03 Typologie české krajiny, 2005

3.1.2 Kategorizace krajiny

Podle ovlivnění krajiny člověkem lze rozlišit dvě základní kategorie krajiny: krajina přírodní a krajina kulturní. Přísně vzato, v naší krajině již neexistuje ekosystém, který by nebyl člověkem ovlivněn (minimálně prostřednictvím pozměněné kvality ovzduší) (SKLENIČKA, 2003).

Krajina přírodní

Přírodní krajinou rozumíme útvar, který se vytváří působením přírodních, abiotických i biotických, krajinotvorných procesů bez ovlivnění antropogenními faktory nebo jen s jejich minimálním působením. Jako jediný v úvahu přicházející typ přetrvává přírodní krajina prakticky bez výjimek až do neolitu, kdy se začíná vytvářet lidská společnost věnující se zemědělství (MANYCH, 2003).

Krajinu charakterizovanou přirozenou vegetací (s výjimkou oblastí zcela nepříznivých pro vegetaci) označujeme jako krajinu přirozenou (MORAVEC, 1994).

Termínem prakrajina bývá někdy označován poslední stav přirozené krajiny před její přeměnou v krajinu kulturní. Potenciálně přirozená krajina je abstraktní formou krajiny, která by nahradila dnešní kulturní krajinu, kdyby z ní člověk a jeho

působení zcela vymizelo. Krajina blízká přirozené se vyznačuje převahou přirozené vegetace, která je však již ovlivněna lidskou činností (SKLENIČKA, 2003).

Krajina kulturní

Kulturní krajina je zpravidla mozaikou ekosystémů do různé míry ovlivněných činností člověka, s různou strukturou a druhovým složením, vyžadujících ke svému fungování různý přísun dodatečné energie zvnějšku (LÓW A KOL., 1995).

Chápeme-li výraz kulturní krajina v nejširším významu (území ovlivňované člověkem, bez ohledu na intenzitu tohoto vlivu), lze konstatovat, že středoevropské krajiny jsou převážně kulturními (MIMRA, 1993).

Na základě intenzity antropického vlivu lze kulturní krajinu dále diferencovat na následující subkategorie:

Vlastní kulturní krajina (krajina kultivovaná) – rovnováha mezi působením antropogenních a ostatních faktorů je zachována. V plné míře přetrvává i autoregulační schopnost na jednotlivých úrovních ekosystémů. Obdobou této subkategorie v krajinně ekologickém pojetí je harmonická kulturní krajina, v níž plochy člověkem destabilizovaných ekosystémů jsou vyváženy vhodně rozloženými plochami ekologicky stabilnějších přirozených a přírodě blízkých ekosystémů. Harmonická kulturní krajina zaujímá cca 1/2 až 2/3 území České republiky.

Narušená kulturní krajina – antropické vlivy ve větší míře narušují stabilitu přírodních složek. Přesto je zachována autoregulační schopnost ekosystémů a jejich schopnost restaurace.

Devastovaná krajina – dochází k těžkému narušení autoregulační schopnosti a náprava je možná jen za předpokladu značných energetických vstupů a ekonomických prostředků (SKLENIČKA, 2003).

3.2 Krajinný ráz

3.2.1 Krajinný ráz

Čeština používá slovního spojení krajinný ráz. Slovo „ráz“ je více „české“, má však také poněkud odlišný význam, který cítíme z odvozených slov „rázovitý“ či „svérázný“. Ráz krajiny vyjadřuje její odlišnost, zvláštnost. Pojem „krajinný ráz“ je

však díky zákonné úpravě petrifikován v odborné terminologii jako terminus technicus. Přes jeho specifické zabarvení odpovídá termínu „charakter krajiny“ tak, jak se tento termín používá v terminologii cizojazyčné (VOREL, KUPKA, 2011).

Litera zákona říká, že krajinný ráz je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti (114/1992 Sb.).

Přírodní, kulturní a historická charakteristika se projevuje soustavou znaků, které je možno v krajině identifikovat. Tyto znaky mají dvojí charakter. Je to na jedné straně přítomnost určitého jevu a jeho význam ve struktuře přírodních nebo civilizačních složek a na straně druhé vizuální projev takového jevu v krajinné scéně, přičemž vizuální projev (uplatnění v krajinné scéně) může vytvářet estetické hodnoty, harmonické měřítko a harmonické vztahy v krajině. Lze tedy odvodit, že je krajinný ráz v pojetí zákona dán přírodní charakteristikou, kulturní a historickou charakteristikou a jejich vizuálním projevem v krajinné scéně.

Smysl slovního spojení ráz krajiny tkví významově především v rovině vizuální a estetické. Většina návštěvníků bude ráz krajiny vnímat jako obraz krajiny nebo krajinnou scénu (*Landschaftsbild, Landscape Scene*), která na člověka působí emocionálně (prostorové formy, tvary prvků, barevnost, vůně, zvuky) i rozumově (hodnocení jednotlivých jevů, myšlenkové asociace a vzpomínky) (VOREL, KUPKA, 2011).

Krajinný ráz je významnou syntetickou hodnotou naší krajiny a života nás všech v ní. O tom, jak krajina vypadá a jak se vyvíjí rozhodují lidé, jejich životní potřeby, touhy a sny. Současný krajinný ráz je odkazem životních zkušeností našich předků v krajině. Do této krajiny dnes vstupujeme my a musíme se rozhodovat co z převzatého odkazu uchováme, co budeme dále rozvíjet a co chceme v krajině udržet a v jaké podobě.

Je pravděpodobné, že trvalá udržitelnost není ani tak otázkou vyčerpávající definice, ale že se jedná spíše o formulaci toho, co má přetrvat, a o naši konsensuální volbu a efektivně projevenou vůli to zajistit. Je tedy zcela zásadní shodnout se na tom, co a v jaké podobě má v krajině přetrvat. Jestliže přijmeme zjednodušený poznatek, že krajinný ráz u nás je výsledkem způsobu života lidí v dané krajině, potom je přirozené, že se změnami tohoto života se mění i krajinný ráz. Filosofie ochrany krajinného rázu tak vychází z filosofie způsobu změn našeho života. Jestliže přiznáme kontinuitu

vývoje způsobu života našeho a našich předků, přijímáme tím i kontinuitu vývoje rázovitosti naší krajiny.

Jestliže připustíme, že některé způsoby života našich předků sice dnes neodpovídají našemu způsobu života, ale přesto jsou jejich výtvořiny natolik cenné a inspirující, že by neměly být zapomenuty, potom přijímáme i potřebu ochrany některých krajín našich předků, včetně její rázovitosti. Jestliže naopak připustíme v některých případech omylnost našich předků potom připustíme i potřebu změn krajín v nichž se tyto omyly zhmotnily, včetně jejich krajinného rázu.

Je veřejným zájmem jištěným řadou legislativních předpisů, vymezit území různého přístupu ke krajinnému rázu a stanovit diferencovaný způsob naplňování cílů, které v nich ochrana krajinného rázu sleduje. (MÍCHAL, LÖW, 2003).

3.2.2 Ochrana krajinného rázu

Krajina má trojí strukturu: primární – přírodní, sekundární – kulturně technickou a terciární – sociálně-psychologickou. Utváření a ochrana krajinného rázu kulturní krajiny je podmíněna primární a terciární strukturou, ale tkví převážně ve struktuře druhotné (GUTH A KOL., 2010).

Setkáváme se s dvěma typy ochrany krajinného rázu. Jedná se o preventivní ochranu (generel krajinného rázu) a kauzální ochranu, tedy posuzování vlivu záměrů, staveb či změny využití území na krajinný ráz. Oba typy zadání jsou použitelné jako nástroje ochrany rázu kulturní krajiny, první ve formě preventivních opatření, druhý v konkrétním případě hodnocení potenciálního zásahu do krajinného rázu. V obou případech je nutná úzká vazba na zákon, aby posouzení a jeho závěry byly uplatnitelné a právně obhajitelné. V tomto směru není prostor pro přílišné subjektivní či emocionální soudy (VOREL, KUPKA, 2011).

Tímto zákonem se myslí zákon 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, konkrétně jeho dvanáctý paragraf Ochrana krajinného rázu a přírodní park, který ochranu krajinného rázu upravuje takto:

(1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a

povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

(2) K umístování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

(3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

(4) Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody (114/1992 Sb.).

K tomuto zřejmě těžko legislativně uchopitelnému paragrafu, užívajícímu nejednotně definovatelné pojmy a neměřitelná kritéria nebyla za dobu platnosti zákona vydána vyhláška. V důsledku toho vzniklo široké spektrum odborných názorů, výkladů a přístupů, které se vyvíjely a promítaly se do rozhodování orgánů ochrany přírody na různých stupních.

Smyslem ochrany krajinného rázu nemůže být paušální zabránění výstavbě nebo změně využití území, ale ochrana takových přírodních a estetických hodnot, které spoluvytvářejí specifický ráz – rázovitost – určité části krajiny (místa nebo oblasti). Krajina má vždy určitý ráz, ale pouze v některých segmentech je krajinný ráz výrazný a hodný zachování a pouze někde je krajina výrazně esteticky atraktivní – má estetické hodnoty.

Cílem ochrany krajinného rázu je zachování neobnovitelných hodnot, které vytvářejí specifický kulturní charakter a estetickou atraktivnost krajiny. Podstatou ochrany krajinného rázu je zachování charakteru v takových částech krajiny, které se vyznačují soustředěnými přírodními, kulturními a historickými hodnotami a

výraznými znaky vizuální scény a neprohlubováním konfliktů v krajině s narušenou vizuální scénou (VOREL, KUPKA, 2011).

Všeobecným, plošným nástrojem ochrany krajinného rázu je územní plánování – v České republice dosud není jeho integrální součástí plánování krajinné. V příslušné zákonné úpravě (zákon 183/2006 Sb., stavební zákon) není o krajinném rázu ani zmínky, jen v deklaratorních pasážích (paragrafy 18 a 19) se mezi cíli a úkoly územního plánování uvádí následující:

- Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti.
- Úkolem územního plánování je zejména
 - o zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty
 - o stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb
 - o stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty území (GUTH A KOL., 2010).

3.2.3 Stupeň ochrany krajinného rázu

Stupeň ochrany krajinného rázu je dán kombinací míry dochovanosti krajinného rázu (včetně náročnosti obnovy typických znaků nedochovaných) a vhodností jeho ochrany z hlediska ostatních dlouhodobých zájmů společnosti. Je základním nástrojem diferenciované ochrany krajinného rázu.

Nejvyšší stupeň ochrany

Nejvyšší, až absolutní stupeň ochrany krajinného rázu je uplatňován v místech, kde je výjimečně dobře dochován. Je v něm nutno vždy prioritně respektovat potřeby ochrany krajinného rázu v plné škále jeho typických znaků. Tento stupeň automaticky

znamená, že dané území je nebo by mělo být vyhlášeno za zvlášť chráněné území či národní park. I v rámci těchto území musí být v nejpřísněji chráněných zónách.

Vysoký stupeň ochrany

Vysoký stupeň ochrany uplatňujeme v místech s dobře dochovaným krajinným rázem. Zde je nutno vždy prioritně respektovat potřeby ochrany krajinného rázu v plné škále dominantních i hlavních typických znaků a u znaků typických doprovodných alespoň jejich převážnou část. Tento stupeň by měl být rovněž zvlášť chráněn nebo by měl být součástí přírodního parku (je-li rozsáhlejší) nebo významného krajinného prvku.

Nadprůměrný stupeň ochrany

Nadprůměrný stupeň ochrany uplatňujeme v některých případech v místech s částečně dochovaným krajinným rázem. O tom, zda bude v této kategorii uplatňován tento nebo nižší stupeň ochrany by mělo být rozhodováno s plným vědomím ostatních zájmů a záměrů v daném území. Zákonnou a nejvhodnější formou pro zakotvení tohoto rozhodnutí je územní plán. Ten by měl s vědomím dalších společenských nároků stanovit, zda se v daném základním krajinářském celku přiklonit ke stupni zvýšenému nebo základnímu. Významnou roli může také hrát, je-li základní krajinářský celek součástí dominantních znaků nadřazených krajinářských celků. V tomto stupni ochrany chráníme všechny dominantní a dochované hlavní typické znaky a chybějící se v rámci možností snažíme obnovit. Ochrana krajinného rázu by měla být legalizována registrací významného krajinného prvku, ale i v rámci územně plánovací zonace „zónami zvýšené péče o krajinu“.

Základní stupeň ochrany

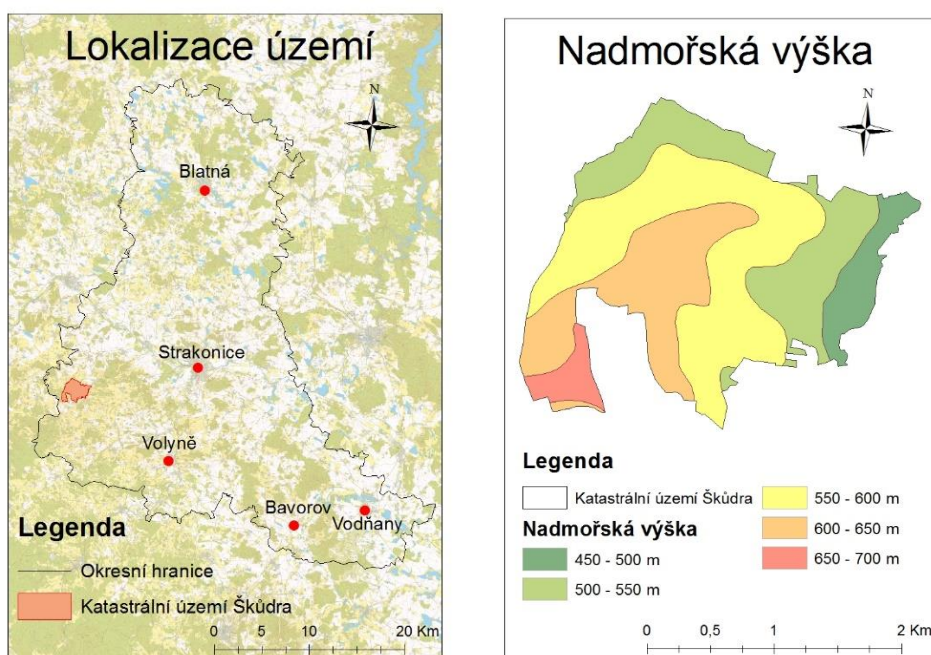
Základní (průměrný) stupeň ochrany je uplatňován v místech krajinného rázu částečně dochovaného (nebyla-li zařazena do stupně zvýšeného) a v místech s málo dochovaným krajinným rázem, jsou-li tato místa součástí dominantních znaků nadřazených krajinářských celků, celkově dochovanějších. Základním cílem tohoto stupně ochrany je uchování alespoň dominantních znaků, které tvoří obraz území v dálkových pohledech z jiných míst.

Nejnižší stupeň ochrany

Nejnižší stupeň ochrany je bez omezení. Týká se zbytku míst s málo dochovaným krajinným rázem (MÍCHAL, LÖW, 2003).

4 MATERIÁL

Katastrální území Škúdra se nachází v Jihočeském kraji. Leží přibližně 13 km jihozápadně od okresního města Strakonice. Ve stejné vzdálenosti se nachází také město Volyně (obr. č. 2). Území se rozkládá na ploše 4,41 km². Celkové převýšení činí 217 m. Od středu ke krajům se nadmořská výška snižuje, výjimkou je jihozápadní cíp, kde je naopak nadmořská výška největší (obr. č. 3). Nejnižše položené místo se nachází na východě, kde Novosedelský potok vytéká z katastrálního území (468 m.n.m.). Nejvyšším bodem je vrchol Bloudím (685 m.n.m.).

Obrázek č. 2: Lokalizace území; zdroj: vlastní; WMS: ArcČR@500, ZM10

Obrázek č. 3: Nadmořská výška; zdroj: vlastní; WMS: ArcČR@500

5 METODIKA

5.1 Výběr zájmového území

Pro účely hodnocení krajinného rázu bylo vybráno katastrální území Škúdra. Jedná se o odlehlé území v pošumavské krajině s minimálním cestovním ruchem. Toto konkrétní katastrální území bylo vybráno především díky úzké citové vazbě autora práce na místní krajinu, který se zde na rodil a prožil své dětství.

5.2 Podkladové materiály, tvorba map

Podkladové materiály využitě při tvorbě práce jsou především ve formě mapových děl. Většina těchto map je dostupná ve formě WMS serverů. Na zpracování těchto map byl použit počítačový program ArcMap 10, který využívá geografický informační systém (GIS; anglicky Geographic information systém) programu ArcGIS. Tyto mapy posloužili jako mapy podkladové (Geologická mapa ČR 1:50 000, Ortofotomapa, Půdní mapa 1:50 000, Základní mapa ČR 1:10 000 (ZM10)), pomocí kterýchž byly vytvořeny mapy následující: Lokalizace území, Nadmořská výška, Geologická mapa, Pedologická mapa, Land use. Každá vytvořená mapa obsahuje směrovou růžici, grafické měřítko a legendu. Všechny mapové podklady a výstupy byly georeferencovány do souřadnicového systému S-JTSK.

Ostatní mapová díla jsou dostupná online ve webových prohlížečích. Jsou to mapy: Centrální evidence vodních toků, Geomorfologická mapa ČR, Mapa klimatických oblastí, Mapa potenciální přirozené vegetace a Veřejný registr půdy – LPIS. Tyto mapy posloužily pouze jako zdroj informací, nikoliv jako mapy podkladové pro tvorbu nových map.

5.3 Terénní průzkum

Hlavní terénní průzkum katastrálního území proběhl v létě a na podzim roku 2016. Cílem bylo zmapovat veškeré přírodní, kulturní a historické znaky udávající krajinný ráz. Při tomto průzkumu byla provedena taktéž fotodokumentace těchto

znaků a dalších míst. Pořízeno bylo něco málo přes 1 300 fotografií, jež byly následně rozříděny podle potřeby.

Druhý terénní průzkum proběhl na jaře a v létě roku 2017, a to především kvůli zmapování změn v krajině a aktualizování některých fotografií.

5.4 Hodnocení krajinného rázu

Metodický postup hodnocení krajinného rázu byl převzat z pera autorů publikací zabývajících se problematikou hodnocení a ochrany krajinného rázu: Krajinný ráz (MÍCHAL, LÓW, 2003), Krajinný ráz – identifikace a hodnocení (VOREL, KUPKA, 2011) a Metodika posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (VOREL A KOL., 2003). Žádný z těchto postupů není využit v plném rozsahu. Výsledný postup je kombinací těchto postupů přizpůsobený bakalářské práci.

5.4.1 Identifikace znaků určující krajinný ráz

Typické znaky krajinného rázu jsou jednotlivé, člověkem v krajině smyslově přímo i zprostředkovaně vnímané charakteristiky krajiny, které spoluvytvářejí její obraz a určitý prostor pro člověka identifikují. Soubor těchto typických znaků dané krajiny vytváří její ráz. Typické znaky je účelné dělit na dominantní, hlavní a doprovodné. Rozhodující je určení souboru znaků dominantních, které o rázovitosti krajiny rozhodují v širších, nadřazených celcích, a znaků hlavních, které rozhodují o rázovitosti jednotlivých územních celků a identifikují je. Doprovodné znaky ráz krajiny dotvářejí.

Pro účely bakalářské práce byly identifikovány znaky a jevy přírodní a znaky a jevy kulturní a historické. Do znaků přírodních patří znaky a jevy z oblastí:

- Klimatické poměry
- Vlhkostní poměry
- Hydrologické poměry
- Geomorfologické poměry

- Geologické poměry
- Pedologické poměry
- Flóra
- Fauna
- Potenciální přirozená vegetace
- Zvláště chráněná území a památné stromy

Do znaků historických a kulturních patří znaky a jevy z oblastí:

- Historický vývoj
- Současné osídlení
- Land use (využití krajiny)
- Technická infrastruktura
- Kulturní památky
- Drobná sakrální architektura
- Krajinné dominanty
- Technické památky

5.4.2 Klasifikace znaků určující krajinný ráz

Znaky krajinného rázu identifikované v hodnoceném území nemají stejnou váhu, stejný význam v krajinném rázu ani stejnou cenu. Z toho důvodu je nutné jejich cenu a význam v krajinném rázu hodnoceného území specifikovat (klasifikovat). Znak, který je v rázu řešeného území zásadní (např. rozsáhlý lesní porost na území Českého lesa), může být z hlediska ceny běžný (druhotná monokultura) a naopak, znak z hlediska významu doplňující (např. trouchnivější kmen na hrázi rybníka), může být cenným přírodním prvkem krajiny (např. lokalita páchníka hnědého, který je naturovým druhem) (VOREL, KUPKA, 2011).

Výše uvedená metodika nabízí trojí klasifikaci, dle významu v krajinném rázu, dle ceny a dle projevu znaku.

Klasifikace dle významu znaků

Významem rozumíme určitý podíl znaku nebo hodnoty v celkovém výrazu krajiny. Význam znaku stanovujeme ve třech stupních podle následující stupnice:

- Znak zásadní - jev některé z charakteristik krajinného rázu, jehož zastoupení je dominantní a který v určité oblasti nebo místě krajinného rázu rozhodujícím způsobem determinuje charakter krajiny. Jeho odstranění nebo poškození by způsobilo celkovou změnu rázu krajiny.
- Znak spoluurčující - jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v dané oblasti nebo místě krajinného rázu významně spoluurčuje charakter krajiny. Jeho zastoupení je až dominantní, může tvořit specifický doprovod složky zásadní a jeho odstraněním nebo degradací by došlo ke změně celkového výrazu krajiny.
- Znak doplňující - jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v této oblasti nebo místě krajinného rázu doplňuje zásadní a určující znaky a hodnoty a spoluvytváří tak ráz krajiny.

Klasifikace dle cennosti znaků

Znaky a hodnoty krajinného rázu, které byly identifikovány, nemají z hlediska obdoby stejnou cennost. Některé z nich můžeme proto označit jako jedinečné, jiné jako význačné nebo běžné.

- Znak jedinečný – znak který se vyskytuje ojedinele v rámci státu a patří k nejvzácnějším hodnotám přírodním, kulturně-historickým nebo estetickým.
- Znak ojedinelý – znak je též velmi významný, ale jeho obdobu můžeme najít v různých jiných lokalitách.
- Znak běžný – znak, který nespadá do žádné z předchozích kategorií. Není tedy v daném území jedinečný ani ojedinelý.

Klasifikace dle projevu znaků

Každá charakteristika, krom toho, že má určitý podíl na výrazu dané krajiny, se vyznačuje projevem. Projev může být pozitivní, to znamená, že daná charakteristika působí v celkové krajinné scéně kladně, nebo negativní, příp. neutrální. Pro hodnocení „pozitivnosti“ krajinného rázu podle zákona o ochraně přírody a krajiny je rozhodující aspekt trvalé udržitelnosti dané charakteristiky, kterou znak prezentuje. Pro neutrální projev je charakteristické, že při změně celkového projevu charakteristik podílejících se na krajinném rázu může zvýraznit negativní či pozitivní projev některé z nich. Určení projevu je velmi důležité pro následné vyhodnocení charakteristik. Stanovení projevu musí být jednoznačné. Projev charakteristiky zaznamenáme pomocí následujících značek:

- [+] Znak jednoznačně pozitivní
- [0] Znak neutrální
- [-] Znak jednoznačně negativní

5.4.3 Estetická hodnota krajinného rázu

Dalším znakem, který určuje hodnotu krajinného rázu je estetické vnímání daného území. Estetická hodnota krajiny se stává neopominutelným a často klíčovým aspektem hodnocení krajiny (zákonným kritériem). Na druhou stranu se právě vliv na estetickou hodnotu stává jedním z nejvíce diskutabilních hledisek hodnocení krajinného rázu, které je možné snadno použít (zneužít) ke zpochybňování objektivitu hodnocení krajinného rázu jako takového, neboť estetická hodnota je chápána jako pojem spojený s ryze subjektivním přístupem, a tudíž metodicky těžko uchopitelný. Objeví-li se však pokus o vytvoření alespoň dílčích metod uchopení tohoto jevu, je pak často zpochybňován i ze strany obránců institutu krajinného rázu, neboť „každý“ tomuto (nějak) rozumí. Každý má svůj psychický život a přesvědčení o tom, jak to v životě chodí. Podobně každý dospělý měl a má estetické prožitky a o ty opírá svůj názor, většinou neartikulovaný, na estetické kategorie a obecněji na estetiku.

Estetický zážitek krajiny je jedním z nejkompexnějších vícesmyslových prožitků, jichž je člověk schopen. Estetický soud je pak duchovně praktická

emocionální schopnost člověka, utvářející se v procesu jeho výchovy jako hodnotící aktivita vyjadřující estetický postoj. Tento postoj je společenskohistoricky podmíněný proměnlivým vztahem hodnotícího subjektu a hodnoceného objektu. Důležitým proměnným faktorem je jednak komplexita objektu, krajiny, která je vícedimenzionální, jednak vývoj estetických preferencí v rámci kategorie krajiny, resp. krajinných prvků, která pak zpětně ovlivňovala i různou oblibu jednotlivých objektů i různých typů místa. Právě na specifičnosti estetického hodnocení a souběžně specifičnosti estetické recepce stojí celá estetika.

Znak krajinného rázu má stránku obsahovou a vizuální. Přítomnost přírodních, kulturních a historických hodnot je tedy sice důležitá z hlediska významu, cennosti, vzácnosti, ale pro charakter krajiny se stává důležitou zejména tehdy, pokud se projevuje vizuálně. Zejména tedy vizuální atraktivnost krajinné scény je vlastností, díky které návštěvník či pozorovatel (subjekt) může (ale nemusí) vnímat v krajině estetické hodnoty.

5.4.4 Míra dochovalosti krajinného rázu

Míra dochovalosti krajinného rázu je dána poměrem typických znaků dané oblasti k typickým znakům dochovalým v daném místě. Krajinný ráz oblasti je v jednotlivých místech dochován v různé míře. Zjištění, kde je dosud dochován v relativní úplnosti, kde jen v náznacích a kde je momentálně zcela setřen, má zásadní význam pro stanovení míry a způsobu ochrany.

Míra dochovalosti byla určena podle následující klasifikace:

- Výjimečně dochovaný krajinný ráz – je tam, kde jsou dochovány všechny typické znaky dané oblasti, tedy dominantní, hlavní i vedlejší. Tato kategorie je v praxi velmi vzácná.
- Dobře dochovaný krajinný ráz - je tam, kde jsou dochovány všechny dominantní i hlavní typické znaky dané oblasti krajinného rázu a alespoň část znaků doprovodných.

- Částečně dochovaný krajinný ráz – je tam, kde jsou dochovány všechny typické znaky dominantní a podstatná část hlavních. Doprovodné znaky mohou být i silně setřeny.
- Málo dochovaný krajinný ráz – je tam, kde byly typické znaky oblasti krajinného rázu z větší části setřeny.

5.4.5 Stupeň ochrany krajinného rázu

Stupeň ochrany krajinného rázu je dán kombinací míry dochovanosti krajinného rázu (včetně náročnosti obnovy typických znaků nedochovaných) a vhodností jeho ochrany z hlediska ostatních dlouhodobých zájmů společnosti. Je základním nástrojem diferenciované ochrany krajinného rázu.

Stupeň ochrany byl určen podle následující klasifikace (viz kapitola 3.2.3):

- Nejvyšší stupeň ochrany
- Vysoký stupeň ochrany
- Nadprůměrný stupeň ochrany
- Základní stupeň ochrany
- Nejnižší stupeň ochrany

5.5 Návrh na možné zvýšení hodnoty krajinného rázu

Na základě kompletní krajinné analýzy obsahující identifikaci a následnou klasifikaci znaků přírodních, kulturních a historických dle projevu, významu a cennosti a zhodnocení krajinného rázu v území z hlediska dochovalosti, estetické hodnoty a stupně ochrany byl vyhotoven návrh na možné zvýšení hodnoty krajinného rázu.

6 VÝSLEDKY A DISKUZE

6.1 Přírodní charakteristika

6.1.1 Klimatické poměry

Nejbližší meteorologická stanice se nachází v okresním městě Strakonice a leží 400 m. n. m., její přesná lokalita je dána zeměpisnými souřadnicemi - 49°16' severní šířky a 13°54' východní délky. Od území je vzdálena přibližně 13 km a výškové převýšení činí přibližně 177 m. Na této stanici nejsou měřena data o průměrné četnosti větrů. Tato data pocházejí z meteorologické stanice ve Vodňanech, která se nachází v nadmořské výšce 395 m. Její přesná lokalita je - 49°10' severní šířky a 14°10' východní délky. Od území je vzdálena přibližně 33 km a výškové převýšení činí přibližně 182 m. Uvědomuji si, že data o průměrné četnosti větrů jsou úzce vázána na konkrétní území a mohou tedy být odlišné skutečnosti v katastrálním území Škúdra, myslím si ale, že pro účel této práce jsou dostačující.

Průměrná roční teplota vzduchu je 7,5 °C. Nejteplejším měsícem je červenec s průměrnou teplotou 17,2 °C, naopak nejchladněji je v lednu, kdy průměrná teplota dosahuje hodnot -2,3 °C. Vegetačnímu období (duben-září) odpovídá průměrná teplota 13,6 °C (tab. č. 1).

Průměrná teplota vzduchu za období 1901-1950											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
-2,3	-1,2	3,1	7,40	12,4	15,4	17,2	16,3	12,7	7,5	2,6	-1,1

Tabulka č. 1: Průměrná teplota vzduchu za období 1901-1950; zdroj: VESECKÝ A KOL., 1961

Průměrná četnost směrů větru v roce je následující (tab. č. 2). Největší podíl větrů tvoří větry vanoucí ze západu a jihozápadu (47,2%). Naopak nejméně vanou větry ze severu (4,8%). Období bezvětří (calm) tvoří 1,4%.

Průměrná četnost směrů větru v roce								
S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	calm
4,8	5,7	7,5	15,50	8,6	23,6	23,6	9,3	1,4

Tabulka č. 2: Průměrná četnost směrů větru v roce; zdroj: VESECKÝ A KOL., 1961

6.1.2 Vlhkostní poměry

Průměrný roční úhrn srážek činí 583 mm. Nejdeštivějším měsícem je červenec s průměrným úhrnem 88 mm, naopak nejméně prší v únoru, kdy průměrná hodnota dosahuje 25 mm. Vegetačnímu období odpovídá průměrná hodnota 397 mm (tab. č. 3).

Průměrný úhrn srážek za období 1901-1950											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
27	25	28	43,00	65	81	88	73	47	43	31	32

Tabulka č. 3: Průměrný úhrn srážek za období 1901-1950; zdroj: VESECKÝ A KOL., 1961

Nejobecnější charakteristika podnebí se provádí pomocí tzv. indexů. Klimatologickým indexem rozumíme veličinu vypočtenou pomocí empirických vzorců zohledňujících vazby několika ekologických činitelů např. srážek, evapotranspirace, záření, teploty a vlhkosti vzduchu, síly a směru větru, délky vegetačního záření aj. (LITSCHMANN, ROŽNOVSKÝ, 2004).

Na základě dostupnosti dat potřebných k výpočtu charakteristik vyjadřujících vlhkostní ráz krajiny, byly vybrány dva klimatologické indexy-Langův dešťový faktor a Minářova vláhová jistota.

Langův dešťový faktor vyjadřuje podmínky přirozeného zavlažení krajiny, a to vztahem mezi atmosférickými srážkami a teplotou vzduchu podle vzorce $f = R/t$, kde f = Langův dešťový faktor, R = průměrný roční úhrn srážek [mm], t = průměrná roční teplota vzduchu [°C]. Po dosazení příslušných hodnot do vzorce vyjde $f = 77,73$. Tato hodnota odpovídá oblasti *humidní*, tedy oblasti vlhké, kde převažuje množství srážek na výparem.

Minářova vláhová jistota, vyjádřená poměrem průměrného množství srážek za určité období a průměrné teploty téhož období, udává množství srážek připadající na každý stupeň průměrné teploty daného období. Vychází z Minářova koeficientu J , jenž se určuje ze vztahu $J = R-30(t+7)/t$. Po dosazení příslušných hodnot do vzorce vyjde $J = 19,73$. Tato hodnota odpovídá oblasti *s vyrovnanou bilancí* (DUFKOVÁ, 2001).

6.1.3 Hydrologické poměry

V katastrálním území se nacházejí dva vodní toky. Novosedelský potok (ID toku: 10256214) a nepojmenovaná vodoteč (ID toku: 10282293), která se do tohoto potoku vlévá (www.eagri.cz).

Číslo hydrologického pořadí Novosedelského potoka je následující:

povodí I. řádu: 1 – Vltava

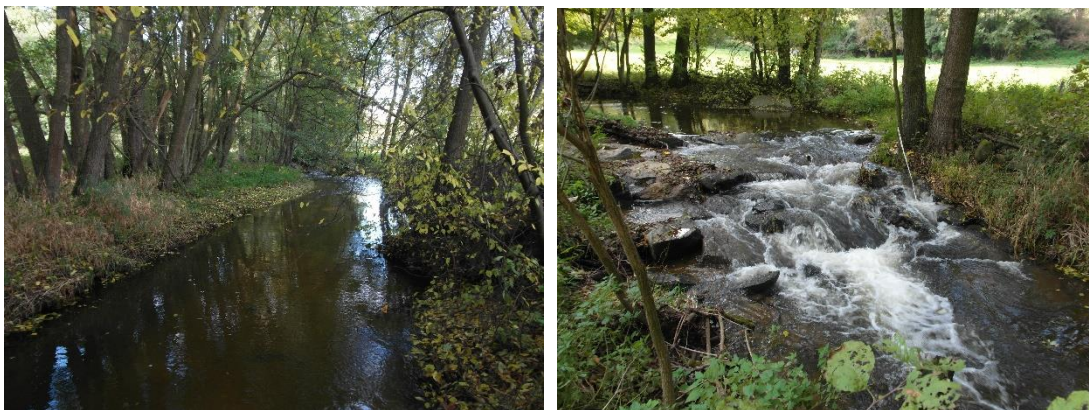
povodí II. řádu: 1-08 – Horní Vltava

povodí III. řádu: 1-08-01 – Otava po Volyňku

povodí IV. řádu: 1-08-01-1260-0-00 – Novosedelský potok

Novosedelský potok (foto č. 1, foto č. 2) má na území délku přibližně 1 011 m. Jeho celková délka od pramene v lese poblíž obce Strašín až po ústí do řeky Otavy v obci Katovice činí přibližně 24,3 km. Protéká také obcí Novosedly, podle které je pojmenován. Plocha povodí měří zhruba 101,6 m² (www.voda.chmi.cz).

Tento potok bychom našli ve východní části povodí. Teče od jihu k severu a jeho tok by se dal označit jako střední. Byť je jeho název Novosedelský potok, místní mu neřeknou jinak než potok Kolčava.

Fotografie č. 1: Novosedelský potok; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 2: Novosedelský potok; zdroj: vlastní fotodokumentace

Na území se nachází ještě jedna vodoteč, jež je Novosedelskému potoku levostranným přítokem (foto č. 3, foto č. 4). Její délka činí přibližně 848,5 m a teče od západu k východu.

Fotografie č. 3: Přítok Novosedelského potoka; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 4: Soutok Novosedelského potoka a nepojmenované vodoteče; zdroj: vlastní fotodokumentace

V katastrálním území se dále nachází několik vodních nádrží. Největší z nich se rozkládá na ploše přibližně 1,10 ha. Jedná se o nově vybudovaný rybník, dokončený v roce 2011 (foto č. 5), jehož stavba byla spolufinancována Evropským fondem pro regionální rozvoj a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí. Celkové náklady na vybudování rybníka činily 2 252 927 Kč. Rybník se nachází ve východní části území v blízkosti Novosedelského potoka (www.opzp2007-2013.cz).

Tento rybník sloužil dva roky po vybudování jako středisko plaveckého sportu. Klesající čistota vody zapříčinila, že se sem dnes už nikdo koupat nechodí. Kombinace faktorů vzdálenost od obce, náročnost údržby, nedostatečný počet dní s teplotou pod nulou a konkurence bližší nádrže způsobily ovšem i útlum bruslařský.

Další vodní nádrž je umístěna do prostor místního golfového hřiště (foto č. 6). Svoji plochou přibližně 529 m² a délkou těsně přes 30 m tvoří jednu z mnoha vodních překážek, které jsou součástí hřiště. Na koupání je tato nádrž nevhodná, avšak v zimních měsících při dobrých klimatických podmínkách slouží jako centrum bruslařského a hokejového sportu.

Fotografie č. 5: Nově vybudovaný rybník (2011); zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 6: Vodní nádrž na golfovém hřišti; zdroj: vlastní fotodokumentace

Na návsi se nachází vodní nádrž, která plní především funkci protipožární ochrany a funkci estetickou (foto č. 7). V roce 2014 byla provedena kompletní rekonstrukce. Bylo vybetonováno dno a mimojiné vyměněno zábradlí, jehož ochranná funkce byla nedostačující.

Fotografie č. 7: Požární nádrž; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.1.4 Geomorfologická charakteristika

Území se nachází v hercynském geomorfologickém systému. V rámci tohoto systému dále spadá do provincie Česká Vysočina, subprovincie Šumavská hornatina, celku Šumavské podhůří a podcelku Vimperská vrchovina. Nejmenší geomorfologickou jednotkou je okrsek. Celé zájmové území spadá do okrsku Mladotická vrchovina (tab. č. 4) (www.geoportal.gov.cz).

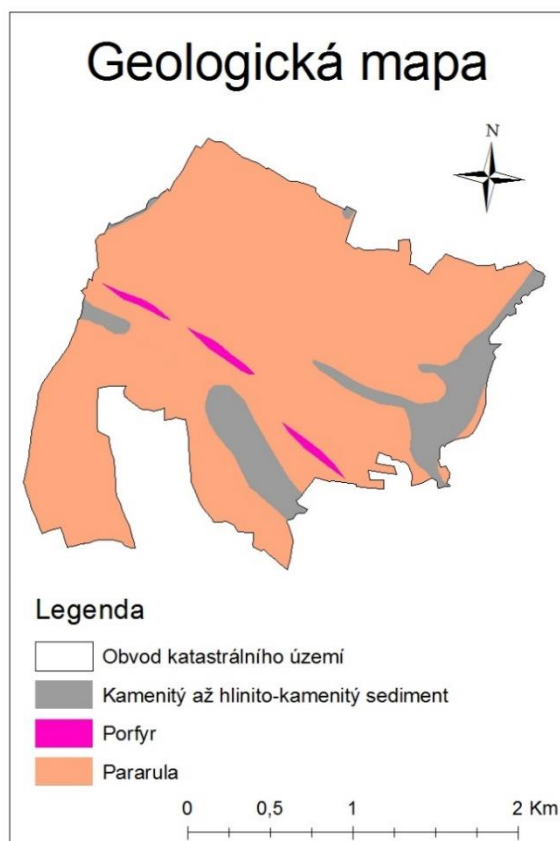
Geomorfologické členění	
Geomorfologická jednotka	Název
Systém	Hercynský
Provincie	Česká vysočina
Subprovincie	Šumavská soustava
Oblast	Šumavská hornatina
Celek	Šumavské podhůří
Podcelek	Vimperská vrchovina
Okrsek	Mladotická vrchovina

Tabulka č. 4: Geomorfologické členění; zdroj: www.geoportal.gov.cz

Mladotická vrchovina je okrsek v severozápadní části Vimperské vrchoviny. Jedná se o členitou vrchovinu o celkové rozloze 110,99 km². Je tvořena převážně z pararul (místa migmatitizovaných) a migmatitů moldanubika s vložkami porfyrů a porfyrů, krystalického vápence a žilného křemene. Méně jsou zastoupeny biotitické ortoruly a biotitický granit. Georeliéf je erozně denudační se zbytky zarovnaných povrchů na plochých rozvodích a údolních pedimentech. Nejvyšší bod je Zahájený (844,9 m). Dalšími významnými body jsou Kůstrý (836,9 m) a Mladotický vrch (703,0 m). Oblast v jihozápadní části převážně zalesněná – smrkové porosty s borovicí a modřínem. Pole, louky a pastviny místa s vlhkomilnými druhy. Na tomto území se nachází přírodní rezervace Strašínská jeskyně (jeskyně v krystalickém vápenci) a přírodní rezervace Na Volešku (mokřadní louky) (DEMEK A KOL., 2006).

6.1.5 Geologická charakteristika

Geologické podloží v katastrálním území se skládá z těchto složek: pararula (86,85% celkové rozlohy), porfyr (12,02%) a kamenitý až hlinito-kamenitý sediment (1,13%) (obr. č. 4).

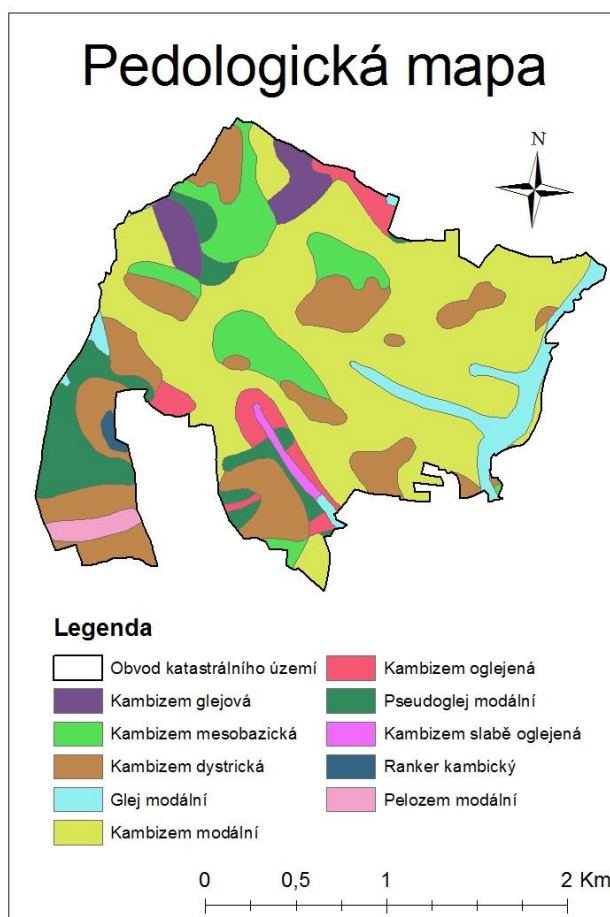

Obrázek č. 4: Geologická mapa; zdroj: vlastní; WMS: Geologická mapa ČR

Pararula je specifická odrůda ruly vzniklá vysokostupňovou přeměnou sedimentárních částic. Je to hornina středně až jemnozrná. Hlavními minerály jsou především křemen a živec s vysokým obsahem plagioklasu a slídy. Pararuly se příležitostně těží na výrobu drceného kameniva (ŘEHORŮ, 1992).

6.1.6 Pedologická charakteristika

V katastrálním území se nacházejí tyto půdní typy: kambizem (glejová, mesobazická, dystrická, modální, oglejená, slabě oglejená), glej modální, pseudoglej modální, pelozem modální a ranker kambický (obr. č. 5). Nejvíce zastoupená je se 47,39% kambizem modální.

Obrázek č. 5: Pedologická mapa; zdroj: vlastní; WMS: Půdní mapa

Kambizemě jsou půdy s jednoduchou stratigrafií O – Ah obsahující povrchový holorganický horizont a humózní lesní horizont s mocností do 10 cm nebo Ap – Bv – IIC, s kambickým hnědým (braunifikovaným) horizontem, vyvinutým převážně v hlavním souvrství svahovin magmatických, metamorfických a zpevněných sedimentárních hornin, ale i jim odpovídajících souvrství. Výrazněji vyvinuté pedy v kambickém horizontu postrádají jílové povlaky – argilany. Půdy se vytvářejí hlavně ve svažitéch podmínkách pahorkatin, vrchovin a hornatin, v menší míře (sypké

substráty) v rovinatém reliéfu. Vznik těchto půd z tak pestrého spektra substrátů podmiňuje jejich velkou rozmanitost z hlediska trofismu, zrnitosti a skeletovitosti, při uplatnění více či méně výrazného profilového zvrstvení zrnitosti, skeletovitosti, jakož i chemických (biogenní prvky, stopové potenciálně rizikové prvky) a fyzikálních vlastností (ulehlost bazálního souvrství, ovlivňující laterální pohyb vody v krajině). V hlavním souvrství dochází obecně k posunu zrnitostního složení do střední kategorie ve vztahu k bazálnímu souvrství, k čemuž přispívá i jejich obohacení prachem. Půdy se dále vyskytují v širokém rozmezí klimatických a vegetačních podmínek. Původními společenstvy jsou listnaté a smíšené lesy (dub, buk, jedle), u oligobazických kambizemí jedle a smrk. Kambizem modální je tvořena ze středně těžkých a lehčích středních substrátů (NĚMEČEK A KOL., 2008).

6.1.7 Flóra

V České republice zaujímají třetinu území jenom lesy. V zájmovém území je to dokonce necelých čtyřicet procent. Jedná se o lesy smíšené s převažujícím zastoupením jehličnanů. Roste zde především smrk ztepilý (*Picea abies*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), jedle bělokorá (*Abies alba*) a v menším zastoupení také modřín opadavý (*Larix decidua*). Z listnatých stromů bychom zde našli topol osiku (*Populus tremola*), buk lesní (*Fagus sylvatica*), dub letní (*Quercus robur*), dub zimní (*Quercus petraea*) nebo třeba břízu bělokorou (*Betula pendula*). Ostatní vegetační strukturní patra jsou zastoupena typickými středoevropskými druhy, nerostou zde žádné druhy specifické nebo dokonce endemité. Na loukách se vyskytuje nespočet druhů trav čeledi lipnicovité (*Poaceae*) a bylin a píceňin čeledi bobovité (*Fabaceae*). Zemědělsky jsou pěstovány pouze dva druhy rostlin, a to brukev řepka olejka (*Brassica napus*) a lilek brambor (*Solanum tuberosum*).

6.1.8 Fauna

Lesní porosty katastrálního území obývá především spárkatá zvěř, hlavně srnec obecný (*Capreolus capreolus*) a prase divoké (*Sus scrofa*), s jehož přemnožením se musejí potýkat místní myslivci. Ve výjimečných případech lze spatřit i jelena lesního (*Cervus elaphus*). Dále se zde ze třídy savců vyskytuje liška obecná (*Vulpes vulpes*),

jezevec lesní (*Meles meles*), zajíc polní (*Lepus europaeus*), veverka obecná (*Sciurus vulgaris*), krtek obecný (*Talpa europaea*) nebo třeba ježek západní (*Erinaceus europaeus*). Z ptáků jsou to někteří dravci a sovy, například káně lesní (*Buteo buteo*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), výr velký (*Bubo bubo*) a puštík obecný (*Strix aluco*). Dále zástupci vlaštovkovitých, datlovitých a zpěvných ptáků, a to především vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), kos černý (*Turdus merula*), sýkora koňadra (*Parus major*) a vrabec domácí (*Passer domesticus*). Mezi plazy a obojživelníky jsou nejhojnější ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), zmijska obecná (*Vipera berus*), skokan hnědý (*Rana temporaria*) a ropucha obecná (*Bufo bufo*). Mezi rybami je nejvýznamnější kapr obecný (*Cyprinus carpio*). V protipožární nádrži jsou chovány také některé nepůvodní druhy ryb. Dále se zde přirozeně nachází velké množství zástupců skupiny bezobratlých, především hmyzu.

6.1.9 Potenciální přirozená vegetace

Pojmem potenciální přirozená vegetace je označována taková vegetace, která by se vytvořila v určitém území a v určité časové etapě za předpokladu vyloučení jakékoliv další činnosti člověka. Potenciální přirozená vegetace odráží vlastnosti stanoviště. Jím rozumíme souhrn všech faktorů, působících v daném místě na vývoj vegetačního krytu. V potaz se bere i vliv člověka na utváření krajiny. Respektují se ale pouze všechny ireverzibilní (= nevratné) změny, které svou činností vyvolal. K těmto změnám patří především odvodňování pozemků, výstavba vodních děl, změny vzniklé povrchovou těžbou a výstavbou sídlištních a průmyslových aglomerací (NEUHÄUSLOVÁ A KOL., 1998).

Potenciální přirozená vegetace v katastrálním území Škúdra se řadí k bikové a/nebo jedlové doubravě (www.geoportal.gov.cz).

Biková doubrava s dominantním dubem zimním se vyznačuje slabší příměsí až absencí méně či více náročných listnáčů – břízy, habru (*Carpinus betulus*), buku, jeřábu (*Sorbus aucuparia*), lípy srdčité (*Tilia cordata*), na sušších stanovištích i s přirozenou příměsí borovice. Dub letní se objevuje jen na relativně vlhčích místech, zejména v jižní polovině Čech. Zmlazené dřeviny stromového patra jsou nejdůležitější složkou slabě vyvinutého patra keřového, kde se též častěji objevuje krušina olšová

(*Frangula alnus*) a jalovec obecný (*Juniperus communis*). Fyziognomii bylinného patra určují (sub)acidofilní a mezofilní lesní druhy. Mechové patro bývá druhově pestré.

Podobná druhová garnitura je typická i pro jedlové doubravy, indikované kromě výskytu dubů i přítomností jedle ve stromovém, případně i keřovém patru (NEUHÄUSLOVÁ A KOL., 1998).

6.1.10 Zvláště chráněná území, památné stromy

V zájmovém území se bohužel nenachází žádné chráněné území ani památný strom. Nejbližší památný strom je však od hranice katastru vzdálen necelých 30 metrů. Leží nedaleko jihozápadního cípu území na louce u hájovny poblíž lesu Bloudím. Správně spadá už do katastrálního území Strašice. Jedná se o lípu malolistou (*Tilia cordata*) vysokou 33 metrů. Její obvodová délka činí 380 centimetrů. Hranice ochranného pásma je totožná s průmětem koruny stromu. Tento strom byl jako památný vyhlášen Městským úřadem Strakonice dne 10.9.2004, a to především z důvodu výšky a vzrůstu dřeviny a odhadovaného stáří přes 200 let. Strom je také považován za krajinnou dominantu.

Nejbližším chráněným územím je přírodní rezervace Na Volešku. Tato rezervace se nachází severovýchodně od obce Strašín a leží na rozhraní katastrálního území Nahořánky a katastrálního území Soběšice u Sušice v nadmořské výšce přibližně 645 m. n.m. Její plocha činí 5,3 ha a předmětem ochrany jsou rašelinné louky s bohatým výskytem řady chráněných a ohrožených druhů rostlin. Územím protéká Novosedelský potok. Rostou zde některé druhy vstavačovitých rostlin jako jsou prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) nebo kruštík bahenní (*Epipactis palustris*), dále pak například ostřice Davallova (*Carex davalliana*) nebo vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*). Našli bychom zde i velmi vzácný prstnatec Traunsteinerův (*Dactylorhiza traunsteineri*) a také nevelké zastoupení populace motýla modráška hořcového (*Phengaris alcon*). Tato rezervace byla jako zvláště chráněná přírodní rezervace vyhlášena Okresním národním výborem Klatovy dne 1.12.1988.

6.2 Kulturně – historická charakteristika

6.2.1 Historický vývoj

V historickém kraji Prácheňsko leží 16 km jihozápadně od Strakonice obec Škúdra. Podle některých pověstí stála původní vesnice na kopci a jejím úkolem bylo střežení hradu Kašperk, kde muži ze Škúdry sloužili jako strážní oddíl. Z místa, kde se dodnes používá název Stará Škúdra, byl rozhled ke Kašperku a k Rabí, ale také nedostatek úrodné půdy a vody. Obyvatelé se proto přestěhovali do úrodnějšího dolíku blíže k obci Zvotoky.

První písemná známka o Škúdre pochází z roku 1045, kdy český vévoda Břetislav daroval vesnici (ještě pod názvem Scodra) a další části nezamyslického újezdu břevnovskému klášteru. Do roku 1547 byla obec ve vlastnictví města Písku, ve stejném roce ji město odevzdalo do majetku krále Ferdinanda I. O dva roky později ji získal Adam Koc z Dobrše a na Ohrazenicích, majitel panství Tažovice. Tento rod vlastnil panství do roku 1776, kdy jej prodal hraběti Václavu Rummerskirchu. V roce 1793 panství zakoupili manželé Benedikt a Monika Guldenerovi z Lobes, jejichž potomci prodali panství v roce 1825. Pánem v Tažovicích a Ohrazenicích se stal František Šafařík, měšťan z Českých Budějovic. Rodina Šafaříkova prodala velkostatek Janu Viktorovi Mayerovi a jeho manželce Anně z Wiederspergu v roce 1869. Rodina Mayerova vlastní objekty velkostatku dodnes (RABOVÁ, 2016).

Kaplička na návsi byla vybudovaná v roce 1831 v lidově barokním stylu a byla vysvěcena ve jménu svatého Vojtěcha (KARASOVÁ A KOL., 2000).

V roce 1848 bylo zrušeno poddanství a obec se stala nezávislou na majitelích panství. Obec Škúdra hospodařila společně se sousedními Zvotokami do roku 1910. Poté se obě obce osamostatnily, aby se opět v roce 1964 spojily pod správu Místního národního výboru Škúdra. Další změna přišla v roce 1976, kdy se sloučila správa obcí Strašice, Škúdra a Zvotoky. Obecní úřad Strašice se o život obyvatel Strašic a Škúdry stará do dnešních dnů, obec Zvotoky se osamostatnila v roce 1991.

Škúdra byla chudá obec ležící v podhůří Šumavy. Obyvatelé obce se živili zemědělstvím a v jarních měsících muži odcházeli do ciziny, aby vydělali na živobytí jako tzv. cent'áci a muzikanti u cirkusů a kabaretů. V obci stojí přes čtyřicet domů a do druhé světové války v nich žilo kolem 250 obyvatel. Po roce 1945 část obyvatel

odešla do pohraničí, kde očekávali šanci na lepší život. V dnešní době v obci žije 73 obyvatel v jednačtyřiceti domech.

Od roku 1913 se v obci vystřídalo celkem čtrnáct starostů. V roce 2002 nastoupil místo Antonína Macka do úřadu Pavel Mráz, který ve funkci setrvává dodnes (RABOVÁ, 2016).

6.2.2 Současné osídlení

V současné době žije v obci 73 trvale přihlášených obyvatel – 39 mužů a 34 žen. Z toho 9 obyvatel spadá do věkové kategorie 0-14 let, 46 obyvatel do kategorie 15-64 let a 18 obyvatel do věkové kategorie 65+. Z těchto čísel vidíme, že více než polovinu obyvatel tvoří děti nebo důchodci, přičemž dětí je o polovinu méně než důchodců. Přírůstek obyvatel za posledních 15 let (2001-2016) činí - 8,5% (www.vdb.czso.cz).

Předpokládám, že tento přírůstek bude každým rokem nabývat zápornějších hodnot. Většina mladých lidí zatím rodinu nezakládá a myslím si, že bude trvat dlouhou dobu, než bude v obci porodnost větší než úmrtnost. Žije zde také, ať už trvale nebo přechodně, vysoký počet lidí, kteří zde nemají hlášené trvalé bydliště. Jedná se celkem o přibližně 30 osob především z nedalekých Strakonice. Své nemovitosti zde využívají jako venkovská víkendová sídla hlavně v letních měsících.

Na jihovýchodě území se nachází obec Škůdra-samoty, která čítá dohromady 16 obyvatel (foto č. 8). Protéká tudy Novosedelský potok. Ačkoli se administrativně jedná stále o katastrální území Škůdra, místní obyvatelé společensky tíhnou spíše k obci Zvotoky, která je těmto samotám bližší. Na severu území leží samostatně stojící objekt, který v současné době nikdo neobývá. Místní název pro tento objekt a jeho okolí zní „Na Litíně“ (foto č. 9).

Fotografie č. 8: Škúdra-samoty; zdroj: vlastní fotodokumentace

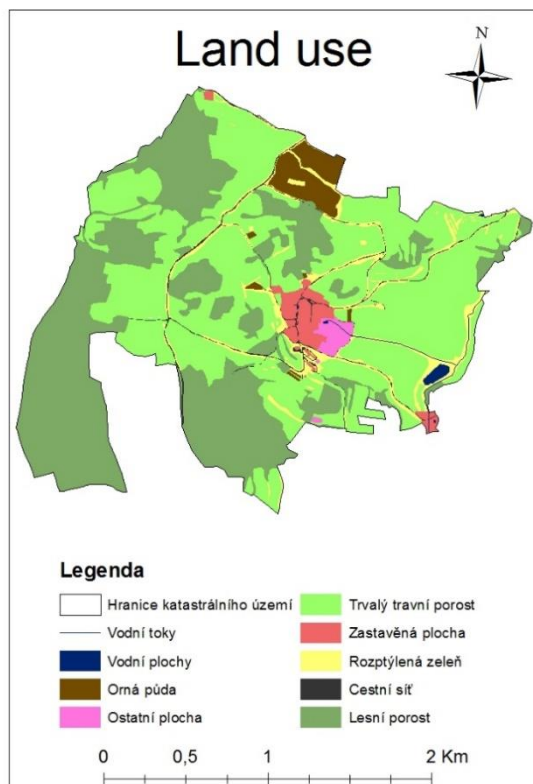
Fotografie č. 9: Na Litíně; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.2.3 Land use

V katastrálním území Škúdra převládá zastoupení ploch trvalého travního porostu (48,5%), které spolu s lesním porostem (38,6%) zaujímají absolutní většinu celého území (87,1%). Následovány jsou plochami rozptýlené zeleně (5,3%), orné půdy (3,0%), zástavby (2,3%) a cestní sítě (1,2%). Další dvě kategorie nepřekračují ani jednoprocenní zastoupení. Jsou jimi ostatní plochy (0,8%) a vodní plochy (0,3%). Vodní toky mají v území celkovou délku 1859,8 m (tab. č. 5, obr. č. 6).

Land use	Plocha (ha)	Plocha (%)	Délka (m)
Trvalý travní porost	214,0	48,5	x
Lesní porost	170,2	38,6	x
Rozptýlená zeleň	23,6	5,3	x
Orná půda	12,8	3,0	x
Zastavěná plocha	10,1	2,3	x
Cestní síť	5,3	1,2	x
Ostatní plocha	3,8	0,8	x
Vodní plochy	1,2	0,3	x
Vodní toky	x	x	1 859,8

Tabulka č. 5: Land use; zdroj: vlastní

Obrázek č. 6: Land use; zdroj: vlastní; WMS: Ortofoto

Trvalý travní porost

Trvalý travní porost se rozkládá na ploše 214,0 ha. Tímto termínem se myslí plochy luk a pastvin. V našem území se jedná především o pastviny skotu (foto č. 10). Na těchto pastvinách hospodaří zemědělské družstvo AGRO Jinín, a.s., patřící pod velkou nadnárodní skupinu AGROFERT, a.s. Dále zde hospodaří dva soukromí podnikatelé, kteří na svých pozemcích chovají ovce (foto č. 11) (www.eagri.cz).

Fotografie č. 10: Pastvina skotu; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 11: Pastvina ovčí; zdroj: vlastní fotodokumentace

Zbytky travních ploch jsou využívány jako louky s primárním účelem senoseče. Po senoseči (foto č. 12) často nastává oplocení a plochy se dále využívají jako druhotné pastviny. Mállokterý místní zemědělec provádí na loukách otavy. Místní zemědělské družstvo nechává všechno seno zabalit do balíků (foto č. 13). Z okolní krajiny v poslední době tudíž zmizely všechny typické stohy.

Vysoký podíl trvalých travních porostů, především nad zastavěnou plochou funguje jako dobrý protierozní prvek. Ještě před pár lety fungoval v obci do značné míry systém bývalých záhumenek. Každý měl za svým domem kus půdy, kterou směrem od intravilánu využíval následujícím způsobem: zahrada, pole, louka. V poslední době si tyto pozemky (kromě zahrad) pronajalo nebo odkoupilo zemědělské družstvo nebo soukromí zemědělci a začali je využívat jako pastviny. Před touto změnou byl v obci velký problém s erodovaným materiálem, který protékal vsí a často se usazoval ve dvorech níže položených domů. V současné době se situace zlepšila díky zatravnění a také díky vybudování nových protierozních prvků na hlavních drahách soustředěného odtoku.

Fotografie č. 12: Louka po senoseči; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 13: Uskladnění balíků; zdroj: vlastní fotodokumentace

Lesní porost

Všechny lesní porosty na území se rozkládají na celkové ploše 170,2 ha. Největší lesní blok se nachází na jihozápadním cípu území a táhne se odtud na sever. Tento les se jmenuje Bloudím (foto č. 14). Mimo území se rozrůstá na západ v délce téměř tří kilometrů až k obci Soběšice. V tomto lese se nachází mnoho lesní cestiček, které hlavně v letech dřívějších sloužily jako zkrácení cesty mezi oběma obcemi. Na

těchto cestičkách opravdu nebylo nesnadné zabloudit a i v dobách dnešních tento les dostává svému jménu.

Na jihu území se rozprostírá les Turačov (foto č. 15). Rozlohou je menší než Bloudím. Tyto dva lesy dříve bývaly jedním celistvým lesním blokem. Nyní je rozděljuje silnice. Své jméno dostal podle původních lesních sudokopytníků, praturů, kteří z našeho území zmizeli někdy ve 12. století. Skrz les vede lesní cesta, po které se lze dostat až do nedalekých Strašic. Je to také velmi oblíbená lokalita místních houbařů.

Fotografie č. 14: Bloudím, západní pohled; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 15: Turačov, jižní pohled; zdroj: vlastní fotodokumentace

Další lesní blok se nachází na severu území. Nejen tomuto lesu, ale celému území severozápadně od hlavní silnice se říká „Za Hájem“ (foto č. 16). Les se rozprostírá až k obcím Krejnice a Vojnice. V území se dále nachází několik menších nepojmenovaných lesních bloků a remízek (foto č. 17).

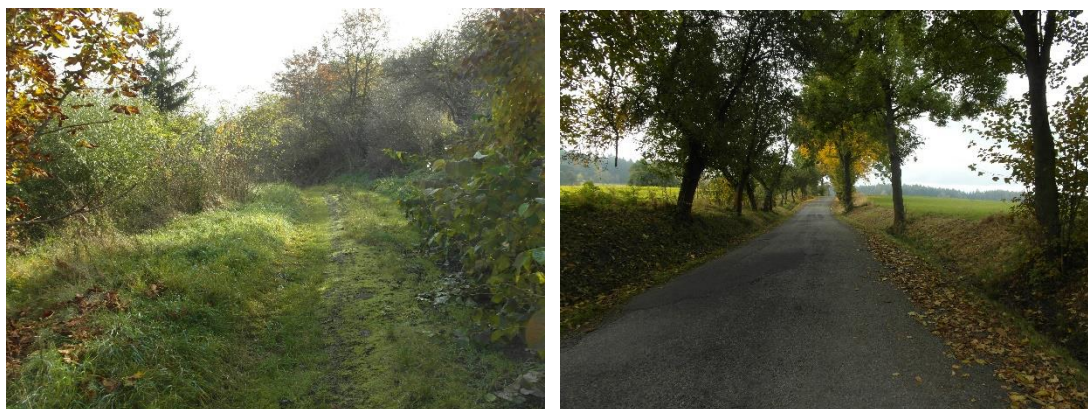
Fotografie č. 16: Za Hájem; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 17: Remízek; zdroj: vlastní fotodokumentace

Rozptýlená zeleň

Rozptýlenou zelení se rozumí dřeviny nebo jejich porosty rostoucí ve volné krajině rozptýleně, a to jak na zemědělské, tak i nezemědělské půdě a nejsou přitom v katastru nemovitostí zapsány jako les ani zemědělská kultura. Mají různý původ, půdorysnou dispozici a prostorovou a druhovou skladbu (KOLAŘÍK, 2003).

V našem území tato zeleň zaujímá celkovou plochu 23,6 ha. Jedná se především o doprovodné porosty kolem silnic (foto č. 19) a vodních ploch. Ve větší míře se vyskytuje také kolem areálu zemědělského družstva (foto č. 18) a polí na severu území. Kolem nově vybudovaného rybníka na východě území se vyskytuje olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) a vrba košíkářská (*Salix viminalis*). V ostatních případech je hojně zastoupen bez černý (*Sambucus nigra*) a růže šípková (*Rosa canina*). Kolem silnic se často vyskytuje javor (*Acer*), dub nebo trnovník akát (*Robinia pseudacacia*).

Fotografie č. 18: Zarostlá cesta do areálu zemědělského družstva; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 19: Doprovodná zeleň komunikace; zdroj: vlastní fotodokumentace

Orná půda

Orná půda v území zaujímá celkovou plochu 12,8 ha. Zemědělské družstvo nevládní ornou půdu vůbec žádnou. Největší půdní blok se nachází na severu území, je rozdělen pásem rozptýlené zeleně a zaujímá celkovou plochu necelých 11,8 ha. V současné době je na tomto bloku pěstována brukev řepka olejná (foto č. 20). Na ostatních šesti políčkách o celkové rozloze přibližně 1,05 ha pěstují místní pro vlastní potřebu výhradně lilek brambor (foto č. 21).

Fotografie č. 20: Brukev řepka olejná; zdroj: vlastní fotodokumentace

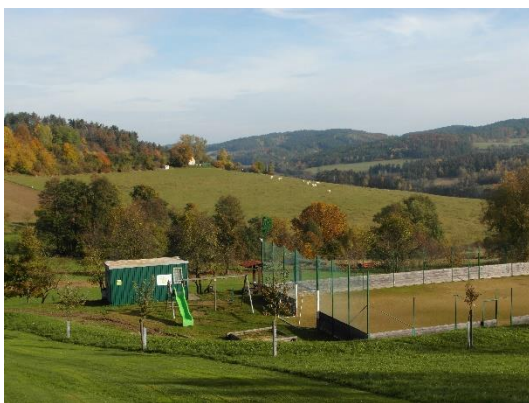

Fotografie č. 21: Zorané pole; zdroj: vlastní fotodokumentace

Ostatní plocha

Ostatní plocha se rozkládá na území o celkové rozloze 3,8 ha. Do této kategorie patří území, která nesplňují požadavky pro žádnou jinou kategorii nebo naopak splňují požadavky pro vícero kategorií zároveň a nelze je jednoznačně zařadit. V našem katastrálním území se jedná o plochy víceúčelového sportovního areálu, višňového sadu a družstevního hnojiště.

Víceúčelový sportovní areál (foto č. 22) se nachází v těsné blízkosti intravilánu obce na jihovýchodní straně. Plocha tohoto areálu činí 3,6 ha. Ještě v roce 2010 se zde žádné sportoviště nenacházelo. Přibližně polovinu plochy zabíraly pastviny a druhou polovinu rozptýlená zeleň ve formě neprostupného keřového porostu. V roce 2011 bylo vybudováno dětské oplocené hřiště s pískovým povrchem, určené k různým, především míčovým kolektivním sportům. V témže roce byly ke hřišti přistaveny různé prolézačky a pískoviště i pro mladší návštěvníky. Po tomto prvotním impulsu se místní rozhodli areál rozšířit ještě o golfové hřiště (foto č. 23). Postupně ve svém volném čase a na vlastní náklady vybuvovali devítijamkové hřiště, které bylo do své nynější podoby uvedeno v roce 2016. Toto hřiště se nachází v dolíku, je téměř ze všech stran obklopené rozptýlenou zelení, obsahuje mnoho vodních, písečných i technických překážek a právě díky těmto specifickým vlastnostem si ho místní oblíbili nejen jako místo sportovního vyžití, ale také jako místo pro společenské vyžití a relaxaci. V roce 2017 byla přistavena ještě golfová klubovna, která slouží především golfistům a místním šipkařům. Z této klubovny se postupem času stalo sídlo veškerého místního kulturního dění.

Fotografie č. 22: Víceúčelový sportovní areál; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 23: Golfové hřiště; zdroj: vlastní fotodokumentace

Toto místo má opravdu výjimečnou, specifickou atmosféru. Působí zde velmi silně *genius loci*, tedy duchovní nehmotná hodnota místa. Jedná se o nespécifikovanou sílu, která působí, většinou pozitivním dojmem na duši člověka. Na každého působí jinak, ale každý, kdo areál navštíví, se sem rád opakovaně a často vrací, ať už za sportem, kulturou nebo krásnou přírodou. Může tomu přispívat například přítomnost tradičního zahradního wc (foto č. 24) nebo posezení u klubovny (foto č. 25), ze kterého je krásný výhled nejen na golfové hřiště, ale také na celé údolí.

Fotografie č. 24: Tradiční zahradní wc; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 25: Posezení u klubovny; zdroj: vlastní fotodokumentace

Višňový sad, kterému nikdo jiný neřekne jinak, než „Višňovka“ (foto č. 26), má rozlohu 0,2 ha a nachází se až u jižních hranic katastrálního území. Roste zde několik desítek stromů višně obecné (*Prunus cerasus*). Když tyto stromy začnou v květnu kvést, celé údolí se zalije růžovou barvou. Díky tomu také obec dostala

přízvisko Růžové údolí. Bylo to v dobách, kdy tady višně rostlo mnohem více, tento sad už je pouze pozůstatek rozlehlé višňové kolonie.

Hnojiště je součástí areálu zemědělského družstva (foto č. 27). V současné době ho využívají pouze místní zemědělci, a to v minimální míře. Zemědělské družstvo praktikuje extenzivní chov dobytka a hnojiště tedy nepotřebuje. Navíc nesplňuje evropské normy. Je sice zpevněné betonovými deskami, ale systém k zachycování vytékající tekutiny, hnojůvky, je již nefunkční a je nutná oprava.

Fotografie č. 26: Višňový sad; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 27: Hnojiště; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.2.4 Technická infrastruktura

Obec Škůdra je charakterizována liniovým typem zástavby. Skrz obec vede jedna hlavní komunikace, po jejíchž obou stranách je zástavba rozmístěna. Jelikož je obec situována do svahu, vznikne nám rozdělení „horní strana“ a „dolní strana“. Oba tyto termíny jsou v místní mluvě běžně používány. Nenachází se zde klasická náves obdélníkového či čtvercového tvaru. Místní za náves považují místo, kde se nachází v těsné blízkosti kaplička a autobusová zastávka.

V současné době se v obci nachází 41 rodinných domů. Nenachází se zde žádná bytová budova ani jiné ubytovací zařízení. Ke každému domu náleží menší či větší dvůr, zahrada a přilehlé pozemky. Většina domů je zrekonstruována, ale stále se zde nachází několik domů v původním stavu. Je zde pouze jediná novostavba, a to z roku 2016. Letos s největší pravděpodobností přibude další rodinný dům.

Obcí prochází silnice třetí třídy III/17015. Její technický stav je v některých místech nevyhovující a už několik let se jedná o její rekonstrukci. Na západě území se

vyskytuje silnice III/17221, která vede z Vísek přes Strašice až do severovýchodního cípu území, kde se křižovatkou napojuje na silnici III/17222. Obě tyto komunikace už rekonstrukcí prošly a je na nich nový asfaltový povrch. Ostatní cesty uvedené v mapě (obr. č. 6) jsou nezpevněné polní nebo lesní cesty. Téměř všechny tyto cesty jsou neprůjezdné osobním automobilem.

V obci se nachází malý obchod se smíšeným zbožím (foto č. 28). Nedostatečný sortiment a nevýhodná otevírací doba (pondělí a středa 7:00–12:00) však nutí obyvatele k nákupu v jiných vzdálenějších zařízeních. Nejčastější volbou je samoobsluha v nedalekých Volenicích (5 km) nebo některý z mnoha obchodů v okresním městě Strakonice. Obchod se nachází ve stejné budově jako místní pobočka obecního úřadu (úřední hodiny každý první pátek v měsíci 18:00-19:00) a knihovna. Knihovna není nijak bohatá a její umístění zde je spíše symbolické. Obsahuje však místní obecní kroniku, která je velmi zajímavá. Hned vedle této budovy se nachází hasičská zbrojnice místního sboru dobrovolných hasičů (foto č. 29). V loňském roce byla těmto budovám opravena vnější fasáda.

Fotografie č. 28: Obchod; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 29: Hasičská zbrojnice; zdroj: vlastní fotodokumentace

V obci se nachází také autobusová zastávka Škůdra (foto č. 30). Jezdí tudy linka číslo 380210 ve směru Zvotoky – Škůdra - Strakonice, a to pouze v pracovních dnech čtyřikrát denně. V katastrálním území se nacházejí ještě další dvě autobusové zastávky (foto č. 31). Tyto zastávky obsluhuje linka číslo 380160 ve směru Strašice - Škůdra rozcestí - Vojnice rozcestí - Strakonice. Tato linka jezdí pětkrát denně v pracovních dnech a jednou za dva týdny jezdí v neděli odpoledne. Nenachází se zde žádná železniční trať. Nejbližší železniční stanici bychom našli ve 12 kilometřů

vzdálených Katovicích. Přestože je autobusové spojení dostačující a především časově pestré, hromadný způsob přepravy téměř nikdo, kromě žáků nedaleké základní školy ve Volenicích, nepoužívá.

Fotografie č. 30: Autobusová zastávka Škůdra; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 31: Autobusová zastávka Vojnice rozcestí; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.2.5 Kulturní památky

Podle Národního památkového ústavu se v katastrálním území nachází pouze jediná památka, která je zařazena na seznam kulturních památek. Je jí návesní kaple svatého Vojtěcha (foto č. 32). Tato kaple s barokními prvky byla vybudována ve druhé polovině 18. století. Ve století 19. a 20. proběhly opravy objektu. Poslední oprava proběhla v roce 2011, kdy byl postaven nový krov, vyměněna střešní krytina a opravena vnější fasáda. Jedná se o významný prvek lidové architektury s výraznou urbanistickou funkcí určující charakter návsi. Je to zděná stavba obdélného půdorysu s půlkruhovou apsidou. Stěny jsou vymezené lizénovým rámem. Má dvoustupňový obloučkový štít a v bočních stěnách kasulové okno. Střecha je sedlová, nad apsidou půlkuželová. Z hřebene střechy vyrůstá hranolová zvonice s rozšířenou jehlancovou střechou. Interiér je plochostropý (www.pamatkovykatolog.cz).

V období Velikonoc, u příležitosti letního setkání místních rodáků a přátel, v den svátku svatého Vojtěcha a v období Vánoc se zde konají pravidelné křesťanské bohoslužby. Tímto je bohoslužebná funkce naplněna, v jiných případech je kaple k náboženským účelům využívána jen velmi zřídka.

Fotografie č. 32: Návesní kaple; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.2.6 Drobná sakrální architektura

V území se nachází také drobná sakrální architektura. Pod tento termín spadají především kapličky, kříže, sochy a boží muka. Nacházíme je jak v intravilánech obcí, tak i ve volné krajině. Tyto objekty jsou neodmyslitelně spjaty s českou krajinou a představují ukázkou lidské zbožnosti a tvořivosti. V našem území se nachází konkrétně šest křížů, které lemují místní cesty a jedna malá výklenková kaple. Kříž, jako symbol umučení Kristova, je vůbec nejhojněji se vyskytujícím objektem drobné sakrální architektury. Kříže původně bývaly dřevěné, ale vzhledem k tomu, že dřevo snadno podléhá klimatickým vlivům, musely být pravidelně obnovovány.

Na návsi, přímo naproti kapli, se nachází kříž z roku 1883 (foto č. 33). Současně s opravou kapličky v roce 2011 byl opraven i tento kříž, který byl ve velmi špatném stavu. Žulový podstavec byl vyměněn za nový a samotný kříž dostal nový nátěr. Vrcholek kříže ukazuje ukřižovaného Ježíše Krista, což dokládá i pod ním umístěná tabulka s nápisem Pochválen buď Pán Ježíš Kristus. Druhý kříž se nachází kousek za vsí po levé straně silnice vedoucí ze Škúdry na Tažovice (foto č. 34).

Fotografie č. 33: Kříž na návsi; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 34: Kříž u cesty směr Tažovice; zdroj: vlastní fotodokumentace

Další kříž bychom našli na kopci nad vsí u silnice vedoucí na Strašice (foto č. 35). Leží přímo u ústí polní příjezdové cesty vedoucí do Turačova. Tento kříž pochází z roku 1823 a svým vzhledem je velmi podobný předchozím dvěma. Čtvrtý kříž se nachází taktéž kousek za vsí po levé straně silnice, tentokrát však vedoucí na Zvotoky (foto č. 36). Je doplněn o sošku Panny Marie, která ve svých rukou svírá latinský kříž.

Fotografie č. 35: Kříž u cesty směr Strašice; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 36: Kříž u cesty směr Zvotoky; zdroj: vlastní fotodokumentace

Výklenková kaple je sakrální stavba, která ale na rozdíl od klasické kaple postrádá prostory vnitřní modlitebny. Její označení je odvozeno od výklenku určeného pro umístění obrazu, sochy nebo reliéfu. Výklenkovou kapli bychom našli na kopci nad obcí, kam bychom došli po cestě na severovýchod. Nevelká kaplička vybudovaná v barokním stylu má ve výklenku umístěny obrázky křesťanských světců a květiny. Je

vysvěcena svatému Mikuláši. Díky tomu zní místní název tohoto místa „U Mikuláše“. Před kapličkou se nachází další kříž z roku 1883. Tyto dva náboženské symboly jsou umístěny mezi dvěma mohutnými lípami. Všechno dohromady tvoří velmi hezkou scenérii a působí zde také velmi silně duch místa. Lidé sem častokrát podnikají procházky. Všechno ještě umocňuje fakt, že ať se z tohoto místa rozlédneme kamkoliv, nikde nevidíme (kromě kapličky a křížku) žádné stopy lidské činnosti a připadáme si opravdu jako v čisté panenské přírodě. Za zmínku také stojí cesta, která k tomuto místu vede. Jedná se o velmi úzku cestu lemovanou keři a dřevinami, které se nahoře spojují a vytvářejí tak asi 150 metrů dlouhý tunel, který při průchodu působí téměř magicky.

Fotografie č. 37: Kaple svatého Mikuláše; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 38: Cesta ke kapli; zdroj: vlastní fotodokumentace

Poslední kříž se nachází po pravé straně u silnice vedoucí ze Strašic do Ohrazenic nedaleko autobusové zastávky Vojnice-rozcestí (foto č. 39). Ze všech křížů je tento v nejhorsším stavu. Na kamenném podstavci zbyl pouze železný rám ochuzený o všechny ozdobné prvky. Hned vedle kříže ústí polní cesta vedoucí přímo do Škúdry. Pokud bychom se po této cestě vydali, našli bychom v místech bývalé Staré Škúdry památný kámen z roku 2002, který sem byl zasazen při příležitosti odstranění posledních zbytků rozpadlin původních domů (foto č. 40).

Fotografie č. 39: Kříž u autobusové zastávky; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 40: Kámen na Staré Škúďře; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.2.7 Krajinné dominanty

V území se nachází několik přírodních či kulturních objektů, které mají pro pohled na krajinu a její ráz specifický a neopakovatelný význam a svým způsobem dané krajině dominují. Všechny, až na jednu, ovšem už byly nebo budou zmíněny v kapitolách jiných, a proto jsem se rozhodl je do této nezařazovat.

Přibližně tři sta metrů za obcí po cestě směrem na Tažovice se po pravé straně nachází budova, která zde byla postavena v roce 1995. Dříve se jednalo o místní klubovnu, která dostala název Pup a posléze se stala centrem kulturního dění. Postupně se rozšiřovala a přestavovala až do nynější podoby (foto č. 41). V současné době její roli přebírá klubovna ve sportovním areálu. Nachází se za obcí téměř obklopena rozptýlenou zelení a působí dojmem, že tam stojí odjakživa. Zvláštností na této stavbě je, že ať se přijíždí do obce po jakékoliv příjezdové komunikaci, první, co je vidět, je právě Pup. Místní krajině dominuje především svou polohou. Dále také svou konstrukcí, která je značně neobvyklá, a občanským povědomím. Při návštěvě Škúdry je téměř nemožné stavbu přehlédnout nebo o ní neslyšet. U stavby se také nachází ukazatel, který udává směr k různým místům (foto č. 42). Tato místa jsou pojmenována místními názvy jako Škalice, Kopanina nebo Na Litíně. První dvě zmiňovaná místa se nacházejí dokonce mimo katastrální území.

Fotografie č. 41: Pup; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 42: Ukazatel; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.2.8 Technické památky

Mezi technické památky patří především objekty dnes už nefunkčního areálu místního zemědělského družstva—váha s měřicí buňkou, kravín, čerpací stanice, posklizňovka, skladovací hala a dílna. Tento areál leží přes silnici přímo naproti golfovému hřišti a obě tyto místa tedy působí velice kontrastním dojmem. Také se v území nachází jeden most, a to přes Novosedelský potok.

Přímo u silnice vedoucí směrem na Strašice se nachází areál zemědělského družstva. Ještě těsně před tímto areálem můžeme najít starou mechanickou autováhu, jak pro osobní, tak plně naložené nákladní automobily (foto č. 43). K váze patří zděná měřicí buňka, která chránila obsluhu a vybavení před deštěm a prachem. Její účinnost nyní je diskutabilní, protože chybí vybavení, které bylo z buňky odcizeno. V současné době je buňka prázdná a ve špatném stavu. Nyní se plánuje její oprava a v budoucnu by měla plnit funkci malé obecní knihovničky, kam budou moci dávat místní své knihy, kterých se potřebují zbavit, a naopak si odtud půjčovat či brát knihy dle svého vlastního uvážení bez nutnosti navrácení zpět.

Dalším objektem je stará čerpací stanice (foto č. 44). Nachází se zde jen výdejní stojan s ukazatelem ceny a množství paliva a elektrická skříň. Všechny ostatní komponenty chybí. Nefunkční už byla ještě když zemědělské družstvo fungovalo.

Fotografie č. 43: Váha; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 44: Čerpací stanice; zdroj: vlastní fotodokumentace

Areálu především díky své rozloze vévodí místní kravín (foto č. 45). Dříve sloužil primárně k intenzivnímu chovu skotu. Dnes je objekt prázdný, z původního vybavení nezbylo téměř nic. Klimatické podmínky, nulová údržba a činnost vandalů způsobili, že technický stav je nevyhovující a je nutná rekonstrukce. Ke kravínu patří také nedaleké hnojiště.

V provozu ovšem zůstává skladovací hala, která leží naproti přes cestu (foto č. 46). Slouží k uskladnění balíků sena nebo, pokud je prázdná, k parkování zemědělských strojů. K hale je přistavěný přístřešek, který slouží také především k parkování strojů, ale i jako pozorovací místo. Každoročně obcí projíždějí účastníci automobilového závodu Rally Šumava Klatovy. Z přístřešku je krásný výhled na divácky velmi atraktivní úsek tratě.

Fotografie č. 45: Kravín; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 46: Skladovací hala; zdroj: vlastní fotodokumentace

Další technickou památkou je posklizňová hala, tzv. posklizňovka (foto č. 47). Dříve sloužila v době po žních k uskladnění především obilných zrn a balíků slámy. K objektu patřily také dvě skladovací sila a jedno silo výdejní, která už ale byla odstraněna. Zdi byly kvůli mikroklimatickým podmínkám udělány pouze z vlnitého plechu. Dnes je tento plech na několika místech poškozený a snižuje tak bezpečnostní funkci objektu. S posklizňovkou přímo sousedí dílna místního kováře (foto č. 48). Oba prostory jsou odděleny pouze zdí.

Fotografie č. 47: Posklizňovka; zdroj: vlastní fotodokumentace

Fotografie č. 48: Kovářská dílna; zdroj: vlastní fotodokumentace

V obci Škúdra-samoty se nachází jediný most v území. Leží přes Novosedelský potok na cestě ze Škúdry do Zvotok (foto č. 49). V loňském roce proběhla kompletní rekonstrukce. Původní kamenný most byl zbourán a nahrazen novým z betonových prefabrikátů. Koryto potoka je vydlážděné. Nechybí také nezbytné bezpečnostní opatření ve formě zábradlí.

Fotografie č. 49: Most v obci Škúdra-samoty; zdroj: vlastní fotodokumentace

6.3 Zhodnocení krajinného rázu

6.3.1 Identifikace znaků

Pro účely hodnocení krajinného rázu byly v katastrálním území Škúdra identifikovány následující přírodní a kulturně - historické znaky a jevy (tab. č. 6, tab. č. 7):

Přírodní znaky a jevy
Soutok Novosedelského potoka a levostranného přítoku
Výrazná převaha stabilních ploch (lesní půda, vodní plochy a toky, trvalé travní porosty, sady)
Údolí koryta Novosedelského potoka
Pozměněná druhová skladba dřevin
Zastoupení rozptýlené zeleně
Ojedinělé zastoupení orné půdy
Rybník u Novosedelského potoka
Strašická lípa

Tabulka č. 6: Přírodní znaky a jevy; zdroj: vlastní

Kulturně - historické znaky a jevy
Stáří obce 973 let
Správa obcí Strašice
Víceúčelový sportovní areál
Nadzemní elektrické vedení
Občanská vybavenost
Veřejná doprava
Technický stav komunikací
Kaple svatého Vojtěcha
Drobná sakrální architektura - kříže a kaple
Památný kámen
Pup
Areál zemědělského družstva
Višňový sad
Most přes Novosedelský potok

Tabulka č. 7: Kulturně – historické znaky a jevy; zdroj: vlastní

6.3.2 Zhodnocení z hlediska významu, cennosti a projevu

Tyto znaky a jevy byly následně klasifikovány podle významu na zásadní, spoluurčující nebo doplňující, podle cennosti na jedinečný, ojedinělý nebo běžný a podle projevu na zásadně pozitivní, neutrální nebo zásadně negativní (tab. č. 8).

Přírodní znaky a jevy	Význam	Cennost	Projev
Soutok Novosedelského potoka a přítoku	<i>spoluurčující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>neutrální 0</i>
Výrazná převaha stabilních ploch	<i>zásadní</i>	<i>jedinečný</i>	<i>pozitivní +</i>
Údolí koryta Novosedelského potoka	<i>zásadní</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>pozitivní +</i>
Pozměněná druhová skladba dřevin	<i>spoluurčující</i>	<i>běžný</i>	<i>negativní -</i>
Zastoupení rozptýlené zeleně	<i>spoluurčující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>pozitivní +</i>
Ojedinělé zastoupení orné půdy	<i>zásadní</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>pozitivní +</i>
Rybník u Novosedelského potoka	<i>spoluurčující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>neutrální 0</i>
Strašická lípa	<i>doplňující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>pozitivní +</i>
Historicko - kulturní znaky a jevy	Význam	Cennost	Projev
Stáří obce 973 let	<i>doplňující</i>	<i>jedinečný</i>	<i>neutrální 0</i>
Správa obcí Strašice	<i>doplňující</i>	<i>běžný</i>	<i>neutrální 0</i>
Víceúčelový sportovní areál	<i>zásadní</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>pozitivní +</i>
Nadzemní elektrické vedení	<i>spoluurčující</i>	<i>běžný</i>	<i>negativní -</i>
Občanská vybavenost	<i>spoluurčující</i>	<i>běžný</i>	<i>negativní -</i>
Veřejná doprava	<i>spoluurčující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>neutrální 0</i>
Technický stav komunikací	<i>doplňující</i>	<i>běžný</i>	<i>negativní -</i>
Kaple svatého Vojtěcha	<i>zásadní</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>neutrální 0</i>
Drobná sakrální architektura	<i>spoluurčující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>pozitivní +</i>
Památný kámen	<i>doplňující</i>	<i>běžný</i>	<i>pozitivní +</i>
Pup	<i>spoluurčující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>neutrální 0</i>
Areál zemědělského družstva	<i>zásadní</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>negativní -</i>
Višňový sad	<i>doplňující</i>	<i>běžný</i>	<i>pozitivní +</i>
Most přes Novosedelský potok	<i>spoluurčující</i>	<i>ojedinělý</i>	<i>neutrální 0</i>

Tabulka č. 8: Význam, cennost a projev znaků a jevů; zdroj: vlastní

Z hlediska významu je nejvíce znaků (10) spoluurčujících. Znaky zásadní a doplňující mají každý šest zástupců. Žádný ze zásadních znaků není běžný. Jeden je dokonce ojedinělý. Jedná se o výraznou převahu stabilních ploch. V české republice zabírá přibližně 34% rozlohy lesní půda, 13% rozlohy trvalý travní porost, vodní plochy 2% a sady a vinice 3%. Dohromady je to 52%. V katastrálním území Škúdra je to dokonce 89%, což je o 37% více.

Více než polovina zásadních znaků je pozitivních, jeden znak neutrální (kaple svatého Vojtěcha) a jeden znak negativní (areál zemědělského družstva). Dalšími negativními znaky jsou pozměněná druhová skladba dřevin, technický stav komunikací, občanská vybavenost a nadzemní elektrické vedení. V území se najde mnoho míst, většinou údolních, ze kterých je krásný rozhled na přírodu, ve které není vidět jediný zásah člověka. Nebýt nadzemního elektrického vedení, našlo by se těchto míst mnohem více.

6.3.3 Zhodnocení z hlediska dochovalosti

Z důvodu určení dochovalosti krajinného rázu byly znaky a jevy rozděleny na dominantní, hlavní a doprovodné (tab. č. 9).

Dominantní	Hlavní
Výrazná převaha stabilních ploch	Soutok Novosedelského potoka a přítoku
Pozměněná druhová skladba dřevin	Údolí koryta Novosedelského potoka
Stáří obce 973 let	Rybník u Novosedelského potoka
Víceúčelový sportovní areál	Zastoupení rozptýlené zeleně
Areál zemědělského družstva	Ojediné zastoupení orné půdy
	Kaple svatého Vojtěcha
	Drobná sakrální architektura
Doprovodné	
Strašická lípa	
Správa obcí Strašice	
Nadzemní elektrické vedení	
Občanská vybavenost	
Veřejná doprava	
Technický stav komunikací	
Památný kámen	
Višňový sad	
Pup	

Tabulka č. 9: Dominantní, hlavní a doprovodné znaky; zdroj: vlastní

Zařazení katastrálního území podle metodického postupu není zcela jednoznačné. Částečně dochovaný krajinný ráz je v případě, že jsou dochovány všechny typické znaky dominantní a podstatná část hlavních. Hlavní znaky jsou dochovány téměř všechny, pouze jeden kříž u zastávky Škůdra rozcestí – Vojnice, je ve špatném stavu a zaslouhoval by opravu. Co se týká znaků dominantních, tak areál zemědělského družstva není dochovaný, technický stav budov je nepřipustný a v některých případech i nebezpečný a rekonstrukce by byla taktéž na místě. Dochována také není původní druhová skladba dřevin. Do této kategorie tedy území nenáleží.

Dle mého názoru si nezasluhuje zařazení ani do další nižší kategorie s málo dochovaným krajinným rázem, jež je charakterizován tím, že typické znaky oblasti byly z větší části setřeny. Až na výše uvedené znaky a další dva ze znaků

doprovodných (občanská vybavenost, technický stav komunikací) jsou všechny znaky dochovány.

Na základě výše uvedeného vyplývá, že katastrální území Škůdra se nachází na pomezí málo a částečně dochovaného krajinného rázu. Pokud bych měl vybrat pouze jednu kategorii, přiřadil bych území do kategorie částečně dochovaného krajinného rázu. Typické znaky nejsou z větší části setřeny a myslím si, že definice částečně dochovaného krajinného rázu je v tomto případě bližší skutečnosti.

6.3.4 Zhodnocení z hlediska estetické hodnoty

Západ a jihozápad území pokrývají smíšené lesy s převažujícím zastoupením jehličnanů. Nejvyšší místo – vrchol Bloudím se nachází ve stejnojmenném lesním porostu. Není odtud bohužel žádný výhled. K lesům přiléhají pastviny. Kousek od silnice III/17221 se nachází druhý nejvyšší bod území – vrchol Dubovec. Je odtud krásný výhled na okolní krajinu, při dobrých klimatických podmínkách lze zahlédnout hrad Kašperk, chladicí věže jaderné elektrárny Temelín nebo zříceninu Rabí. Je odtud také vidět na nedaleký kopec Tyterec. Pohled na tamní mýtinu vyvolává téměř až magický dojem. Z tohoto místa se celé území až k Novosedelskému potoku, které území symbolicky ohraničuje, svažuje směrem k jihovýchodu. Podél potoka, který se do něj vlévá je hluboké údolí. Mezi Dubovcem a tímto údolím se nachází obec Škůdra. Při pohledu do údolí nelze přehlédnout krásné golfové hřiště s rybníkem, pastviny, klubovnu Pup, rozptýlenou zeleň kolem potoka, rybník u jeho soutoku s Novosedelským potokem ani obec Škůdra – samoty. Nesmím opomenout samotu na Litíně, která je sice za kopcem a častokrát se na ni zapomíná, ale nachází se u lesa a působí pohádkovým dojmem.

Hodnocení estetické hodnoty je čistě subjektivní záležitost. Budiž předchozí odstavec tímto hodnocením. Krajina v území je krásná, působí na mě opravdu příjemným dojmem a pocitem bezpečí. Procházky do okolní přírody jsou uvolňující, nikdy se nestane, že by se člověk musel vracet po stejné cestě. Na několika místech velice silně působí duch místa – genius loci. V území se konají časté kulturní aktivity – traktoriáda, setkání rodáků a přátel, hasičské soutěže, golfové a šipkové turnaje, závody rallye Šumava nebo třeba jen posezení s přáteli v místní klubovně. Všechny tyto aspekty lákají k návštěvě čím dál tím více lidí, kteří se rádi a často vrací.

6.3.5 Zhodnocení z hlediska stupně ochrany

V území se nenachází žádné zvláště chráněné území ani památný strom. Nejbližším památným stromem je Strašická lípa, vzdálená pouhých třicet metrů od jihozápadní hranice území. Nejbližším zvláště chráněným územím je přírodní rezervace na Volešku, vzdálená necelých osm kilometrů a nacházející se na rozhraní katastrálního území Nahořanky a Soběšice v okrese Klatovy.

Jedinou kulturní památkou je návesní kaple svatého Vojtěcha. Tato kaple s barokními prvky byla vybudována ve druhé polovině 18. století. Od té doby prošla několika opravami, z nichž poslední byla nedávno, v roce 2011. Naproti kapli se nachází zatravněný ostrůvek s křížem a typickými lípami.

Stupeň ochrany krajinného rázu je dán kombinací míry dochovanosti krajinného rázu (včetně náročnosti obnovy typických znaků nedochovaných) a vhodností jeho ochrany z hlediska ostatních dlouhodobých zájmů společnosti. I přestože míra dochovalosti území byla diskutabilní, neovlivnila nijak zařazení ke stupni ochrany. Katastrálnímu území Škúdra náleží základní stupeň ochrany. Tento je uplatňován v místech krajinného rázu částečně dochovaného a v místech s málo dochovaným krajinným rázem, jsou-li tato místa součástí dominantních znaků nadřazených krajinářských celků, celkově dochovanějších. Základním cílem tohoto stupně ochrany je uchování alespoň dominantních znaků, které tvoří obraz území v dálkových pohledech z jiných míst.

6.4 Návrh na možné zvýšení hodnoty krajinného rázu

Jak je vidět z předchozích výsledků, krajinný ráz v území není nejdochovalejší a stupeň jeho ochrany je nedostatečný. Na základě celkové krajinné analýzy byl vyhotoven návrh na možné zvýšení hodnoty krajinného rázu. Ke zvýšení hodnoty krajinného rázu je nutné změnit některé z přírodních i kulturně historických znaků a jevů.

Problémem je pozměněná druhová skladba v místních lesích. Násilné vykácení především nepůvodních a převažujících smrků a jejich následná náhrada za jiné

přijatelnější druhy je zdlouhavý a nákladný proces a za daných podmínek nepotřebný. Především v lese Turačov se nachází mnoho pasek, mýtin, a míst po polomech, mnohdy ještě nevyklizených, které se jeví jako vhodná možnost pro výsadbu nových stromů. Vhodný by byl například buk, který vyprodukuje velké množství kyslíku, dále dub, bříza (*Betula*) nebo topol osika. Obecní úřad s pomocí místního sboru dobrovolných hasičů projevují částečnou snahu o zlepšení stavu, ta je ale nedostatečná. Větší úsilí v této činnosti by jistě hodnotu krajinného rázu zvýšilo.

Nově vybudovaný rybník u Novosedelského potoka se potýká s náletem olše lepkavé po celém obvodu v šířce přibližně tři metry. Je značně obtížné se k němu dostat. Bezproblémový přístup k rybníku podmiňuje alespoň částečné odstranění tohoto porostu. Nedaleko se nachází soutok Novosedelského potoka s jeho levostranným přítokem. Krajinný ráz tohoto soutoku i samotného Novosedelského potoka je zachovalý.

V území je výrazná převaha stabilních ploch. Dříve byl v území velký problém s erozí půdy. Tento problém se minimalizoval zatravněním ploch orné půdy a zahájením extenzivního chovu dobytka. Doporučuji tento stav zachovat. Funguje zde dobře dotační systém, myslím si, že to tedy nebude problém.

Dalším velkým problémem je technický stav místních komunikací. Ve všech okolních územích byly v několika posledních letech komunikace opraveny. Zde nastává problém s vlastnictvím dotčených pozemků, který se táhne poměrně dlouhou dobu. Opravy by i přesto měli být provedeny v horizontu následujících dvou let. Na silnici III/17221 se nachází autobusová zastávka Škůdra Vojnice – rozcestí. V dnešní době je už zbytečná. Podle řidičů, kteří obsluhují tuto linku, ji už nikdo nepoužívá. Kdo chce jet do Škúdry, tak využije přímý spoj, nebo vystoupí na bližší zastávce Škůdra – rozcestí. Pokud chce jet někdo do Vojnic, využije linku, která obsluhuje Krejnice. Navrhuji tedy její odstranění.

Kaple svatého Vojtěcha prošla v nedávné době rekonstrukcí, stejně tak i většina křížů. To ovšem neplatí o kříži u zastávky Škůdra Vojnice – rozcestí. Tento je ve velmi špatném stavu a navrhuji jeho rekonstrukci. Dále navrhuji postavit přístřešek s informační tabulí u památného kamenu na Staré Škúdfě, aby byl snadněji k nalezení a byla jednodušší údržba.

Největším problémem pro krajinný ráz je areál zemědělského družstva. Většina budov je v nevyhovujícím technickém stavu. Objekt pomalu chátrá a zarůstá křovím. Nyní je ve vlastnictví zemědělského družstva AGRO Jinín, které objekt nevyužívá. Je nezbytné co nejdříve jednotlivé budovy uvést do vyhovujícího technického stavu, některé nemají daleko k tomu, aby se staly pro okolí nebezpečné.

Posledním návrhem je rozšíření výskytu višně obecné, především v oblasti višňového sadu. Tato dřevina je pro území typická. Je s ní spojeno několik pověstí, které se k němu vážou. Višeň se z území postupně se vytrácí a je otázkou času, kdy zanikne i tento sad.

7 DISKUZE

Definice krajinného rázu a jeho ochrany je dána dvanáctým paragrafem zákona O ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.). Pánové Vorel a Kupka (VOREL, KUPKA, 2011) považují tento paragraf zákona za legislativně těžko uchopitelný a užívající nejednotně definovatelné pojmy a neměřitelná kritéria. Toto tvrzení není nepravdivé, například samotná definice tvrdí, že krajinný ráz je *zejména* přírodní, kulturní a historická charakteristika. Není tedy patrné, které další charakteristiky krajinný ráz spoludefinují a jejich výběr je pouze na hodnotiteli krajinného rázu. K zákonu nebyla za celou dobu platnosti vydána vyhláška. V důsledku toho vzniklo široké spektrum odborných názorů, výkladů a přístupů, které se vyvíjely a promítaly se do rozhodování orgánů ochrany přírody.

Na druhou stranu si myslím, že není účelné, aby byla ochrana krajinného rázu paušalizována a je tudíž dobře, že zákon tyto nejednotně definovatelné pojmy a neměřitelná kritéria obsahuje. Podle Míchala a Löwa (MÍCHAL, LÖW, 2003) je veřejným zájmem vymezit území různého přístupu ke krajinnému rázu a stanovit diferencovaný způsob naplňování cílů, které v nich ochrana krajinného rázu sleduje.

Je důležité krajinný ráz chránit, ale aby mohl být navržen nějaký způsob a rozsah ochrany, je nejdříve potřeba ho zhodnotit a zanalyzovat. To, jak zhodnotit krajinný ráz, jaké aspekty hodnocení použít nebo co přesně spadá do kulturní charakteristiky není přesně definováno. Existuje několik metodických postupů, které se tímto problémem zabývají. Žádný z nich není uzákoněn. Patří mezi ně například metodické postupy uvedené v těchto publikacích: Krajinný ráz (MÍCHAL, LÖW, 2003), Krajinný ráz – identifikace a hodnocení (VOREL, KUPKA, 2011) a Metodika posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (VOREL A KOL., 2003).

Katastrální území Škůdra jsem vybral především proto, že jsem tam strávil své dětství, znám místní krajinu a chtěl jsem se o oblasti dozvědět nové informace. Tento způsob výběru se může zdát nevědecký, souhlasím, že území s nějakým zvláště chráněným územím, známou kulturní památkou nebo nějakým zásadním negativním jevem (například těžební oblasti určené k rekultivaci) by bylo vhodnější a z pohledu čtenáře zajímavější, ale přesto si myslím, že byl výběr správný. Především k uvědomění si důležitosti ochrany přírody a krajiny. Které jiné území než to, které

dobře znám, by to dokázalo? Rozhodně tím nechci říci, aby každý po přečtení práce analyzoval a hodnotil krajinný ráz v místě svého bydliště podle nějakého metodického postupu a vytvářel vědecké výstupy, ale myslím si, že se stačí zamyslet, co máme kolem sebe, co nás obklopuje, v jaké krajině žijeme a zkusit si představit jaké by to bylo, kdyby se krajinný ráz a příroda razantně změnila k horšímu podle našich individuálních měřítek, abychom začali přírodu a krajinu, jakožto i její rázovitost respektovat a nesnižovat její hodnotu.

Pro účely hodnocení krajinného rázu byly identifikovány znaky a jevy přírodní a kulturně – historické charakteristiky. Patří mezi ně také stáří obce, které činí 973 let. Tomuto znaku byl přidělen doplňující význam neutrální projev. Z hlediska cennosti byl ovšem zhodnocen jako jedinečný. Proč jsem se tak rozhodl? Podle Českého statistického úřadu je obec starší než prvních sto největších obcí v České republice. Není ovšem jisté, jestli uváděné roky vzniku jsou opravdu roky vzniku nebo roky první písemné známky o obci. V případě Škúdry, jak uvádí Miluše Rabová (RABOVÁ, 2016), pochází první zmínka z roku 1045. Právě od tohoto data už uplynulo 973 let. Znamená to tedy, že samotná obec je ještě o několik let starší. Nenašel jsem žádnou publikaci, která by uváděla datum vzniku všech obcí v České republice, u některých je toto datum už nedohledatelné a bylo by pošetilé pokoušet se zjistit datum vzniku každé obce zvlášť. Tento znak se vyskytuje ojediněle v rámci státu a patří k nejvýznamnějším hodnotám, proto jsem ho označil jako jedinečný.

Dalším obtížně určitelným znakem je správa obcí Strašice. Tento byl hodnocen jako doplňující z hlediska významu a běžný z hlediska cennosti. Z hlediska projevu jsem ho označil jako neutrální, přesto si myslím, že by se mezi obyvateli obce Škúdra našlo mnoho lidí, kteří by se mnou nesouhlasili. Někteří jsou zastánci tohoto systému a jsou spokojeni s prací obecního zastupitelstva, naopak někteří by se chtěli osamostatnit a s činností zastupitelstva nesouhlasí. Pokud bych měl tento jev hodnotit objektivně, musel bych ho zhodnotit buď pozitivně nebo negativně. Osobně si ale myslím, že pokud by došlo k oddělení a vytvoření vlastní samosprávy, změna v řízení obce by byla minimální, proto jsem zvolil projev neutrální.

8 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit krajinný ráz vybraného území a navrhnout opatření, která by mohla hodnotu krajinného rázu navýšit. Pro účely práce bylo vybráno katastrální území Škúdra poblíž okresního města Strakonice. Vypracování cílů předcházela identifikace přírodních a kulturně-historických znaků a jevů a jejich stručný popis a charakteristika na základě terénního průzkumu území. Dále byly tyto znaky klasifikovány a vyhodnoceny podle projevu, cennosti a významu. Následně byl krajinný ráz zhodnocen z hlediska dochovalosti, estetické hodnoty a stupně ochrany. Na základě této kompletní krajinné analýzy bylo možné sestavit a navrhnout možná opatření, která by za daných okolností mohla zvýšit hodnotu krajinného rázu.

Rešeršní část obsahuje definici a základní informace o krajině České republiky. Dále zde jsou uvedeny a popsány její kategorie - krajina přírodní a kulturní, která se dále dělí na krajinu narušenou a devastovanou. Tato část obsahuje také informace o krajinném rázu a jeho ochraně. Legislativa České republiky definuje krajinný ráz zejména jako přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa či oblasti. Krajinný ráz je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu, a to v různých stupních ochrany.

Analytická část obsahuje přírodní a kulturně-historickou charakteristiku. Informace k vypracování byly získány především terénním průzkumem v létě a na podzim roku 2016, tehdy byla také pořízena fotodokumentace, a na jaře a v létě roku 2017. Tyto informace byly doplněny WMS servery obsahující mapové podklady, které byly následně zpracovány počítačovým programem ArcMap 10 od společnosti ESRI, který využívá geografický informační systém (GIS; anglicky Geographic information system) programu ArcGIS. Výstupem byly tematické mapy s různým zaměřením.

V praktické části proběhla identifikace přírodních a kulturně-historických jevů a jejich následná klasifikace dle významu, cennosti a projevu. V území se nachází nejvíce znaků spoluurčujících (význam), ojedinělých (cennost) a pozitivních (projev). Z hlediska dochovalosti bylo území zařazeno do kategorie částečně dochovaného krajinného rázu a z hlediska stupně ochrany do kategorie základního stupně ochrany. Estetická hodnota byla popsána subjektivními pozorovanými skutečnostmi.

Na závěr byl sestaven návrh na možné zvýšení krajinného rázu. Jak je vidět z předchozích výsledků, krajinný ráz v území není nejdochovalejší a stupeň jeho ochrany je nedostatečný. Ke zvýšení hodnoty krajinného rázu je nutné změnit některé z přírodních i kulturně historických znaků a jevů. Tato změna se týká druhové skladby dřevin, estetické hodnoty rybníka u Novosedelského potoka a jeho okolí, technického stavu místních komunikací, objektů drobné sakrální architektury, některých objektů dopravní infrastruktury, areálu zemědělského družstva a rozšíření výskytu višně obecné. V území je výrazná převaha stabilních ploch. Dříve byl v území velký problém s erozí půdy. Tento problém se minimalizoval zatravněním ploch orné půdy a zahájením extenzivního chovu dobytka. Tento stav doporučuji zachovat.

9 PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

DEMEK, J., MACKOVČIN, P., BALATKA, B., BUČEK, A., CIBULKOVÁ P., CULEK, M., ČERMÁK, P., DOBIÁŠ, D., HAVLÍČEK, M., HRÁDEK, M., KIRCHNER, K., LACINA, J., PÁNEK, T., SLAVÍK, P., VAŠÁTKO, J., Hory a nížiny – zeměpisný lexikon ČR, Brno: AOPK ČR, 2006

DUFKOVÁ, J., Porovnání klimatologických indexů charakterizujících vlhkostní ráz krajiny, Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001

FORMAN, R., T., T., GORDON, M., Landscape ekology, New York: J. Wiley and Sons, 1986

GUTH, J., JOHANISOVÁ, N., FILIPOVÁ, M., Ekonomické a správní nástroje ochrany krajinného rázu, Brno: Masarykova univerzita, 2010

JŮVA, K., KLEČKA, A., ZACHAR, D., Ochrana krajiny ČSSR, Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1981

KARASOVÁ, J., KUNCIPÁL, K., SLAVÍČKOVÁ, P., INĚ, V., Středním Pootavím na kole i pěšky, Strakonice: Sdružení obcí středního Pootaví, 2000

KOLARŽÍK, J., Péče o dřeviny rostoucí mimo les, Vlašim: Český svaz ochránců přírody, 2003

LITSCHMANN, T., ROŽNOVSKÝ, J., Extrémy počasí a podnebí, Brno: Český hydrometeorologický ústav, 2004

LŮW, J., A KOL., Typologie české krajiny – výstup projektu VaV/640/01/03, Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2005

LŮW, J., BUČEK, A., LACINA, J., MÍCHAL, I., PLOS, J., PETŘÍČEK, V., Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability, Brno: Doplněk, 1995

MANYCH, J., Ekologie pro lékaře, Praha: Avicem, 1988

MIKO, L., HOŠEK, M., Příroda a krajina České republiky. Zpráva o stavu 2009, Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2009

MIMRA, M., Hodnocení prostorové heterogenity kulturní krajiny, Praha: VŠZ, 1993

MÍCHAL, I., LÖW, J., Krajinný ráz, Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, s.r.o., 2003

MORAVEC, J., Fytocenologie (nauka o vegetaci), Praha: Academia, 1994

NEUHÄUSLOVÁ, Z., BLAŽKOVÁ, D., GRULICH, V., HUSOVÁ, M., CHYTRÝ, M., JELÍNEK, J., JIRÁSEK, J., KOLBEK, J., KROPÁČ, Z., LOŽEK, V., MORAVEC, J., PRACH, K., RYBNÍČEK, K., RYBNÍČKOVÁ, E., SÁDLO, J., Mapa potenciální přirozené vegetace – textová část, Praha: nakladatelství Akademie věd České republiky, 1998

NĚMEČEK, J., ROHOŠKOVÁ, M., MACKŮ, J., VOKOUN, J., VAVŘÍČEK, D., NOVÁK, P., Taxonomický klasifikační systém půd České republiky, Praha: ČZU, 2008

RABOVÁ, M., Škúdra Růžové údolí, Brno: Tribun EU s.r.o., 2016

ŘEHOŘ, F., Přehled mineralogie a petrologie, Ostrava: Vydavatelství a nakladatelství ALEKO, 1992

SKLENIČKA, P., Základy krajinného plánování, Praha: Naděžda Skleničková, 2003

VESECKÝ, A., BRIEDOŇ, V., KARSKÝ, V., PETROVIČ, Š., Podnebí ČSSR – tabulky, Praha: Hydrometeorologický ústav, 1961

VOREL, I., KUPKA, J., Krajinný ráz – identifikace a hodnocení, Praha: České vysoké učení technické, 2011

VOREL, I., BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., CULEK, M., SKLENIČKA, P., Metodika posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, Praha: Naděžda Skleničková, 2003

Zákony

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Internetové zdroje

Centrální evidence vodních toků [online]. 2014 [cit. 9.4.2017]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/cevt.html>

Český statistický úřad – počet a věkové složení obyvatel [online]. 2017 [cit. 28.2.2018]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM03&z=T&f=TABULKA&skupId=526&katalog=30845&pvo=DEM03&pvokc=101&pvoch=40339&c=v3~2__RP2016MP12DP31

Digitální vektorová geografická databáze ČR ArcČR®500 1:500 000 [WMS]. 2016 [cit. 9.4.2017]. Dostupné z <https://www.arcdata.cz/produkty/geograficka-data/arccr-500>

Geologická mapa ČR 1:50 000 [WMS]. 2015 [cit. 9.4.2017]. Dostupné z: <http://www.geology.cz/extranet/mapy/mapy-online/wms>

Geomorfologická mapa ČR [online]. 2015 [cit. 9.4.2017]. Dostupné z: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>

Hydrologický seznam podrobného členění povodí vodních toků ČR [online]. 2016 [cit. 9.4.2017]. Dostupné z: http://voda.chmi.cz/opv/doc/hydrologicky_seznam_povodi.pdf

Mapa klimatických oblastí [online]. 2017 [cit. 11.4.2017]. Dostupné z: http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?url=http%3A%2F%2Fns.cenia.cz%2Farcgis%2Frest%2Fservices%2FCENIA%2Fcenia_klima%2FMapServer&source=sd

Mapa potenciální přirozené vegetace [online]. 2014 [cit. 28.11.2017]. Dostupné z: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map/>

Národní památkový ústav [online]. 2015 [cit. 9.3.2018]. Dostupné z: <http://pamatkovykatolog.cz/?element=696066&sequence=10888&page=436&action=element&presenter=ElementsResults>

Operační program životního prostředí [online]. 2011 [cit. 29.11.2017]. Dostupné z <http://www.opzp2007-2013.cz/sekce/526/0/576803/rybnik-v-k-u-skudra/>

Ortofoto [WMS]. 2018 [cit. 10.3.2018]. Dostupné z: [http://geoportal.cuzk.cz/\(S\(eho1iptxpyquqb1nksjmbegy\)\)/Default.aspx?menu=3121&mode=TextMeta&side=wms.verejne&metadataID=CZ-CUZK-WMS-ORTOFOTO-P&metadataXSL=metadata.sluzba](http://geoportal.cuzk.cz/(S(eho1iptxpyquqb1nksjmbegy))/Default.aspx?menu=3121&mode=TextMeta&side=wms.verejne&metadataID=CZ-CUZK-WMS-ORTOFOTO-P&metadataXSL=metadata.sluzba)

Půdní mapa 1:50 000 [WMS]. 2012 [cit. 9.4.2017]. Dostupné z: <http://www.geology.cz/extranet/mapy/mapy-online/wms>

Veřejný registr půdy – LPIS [online]. 2018 [cit. 28.2.2018]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/app/lpisext/lpis/verejny2/plpis/>

Základní mapa ČR 1:10 000 (ZM10) [WMS]. 2017 [cit. 9.4.2017]. Dostupné z: [http://geoportal.cuzk.cz/\(S\(gew0wkkqzlylidwhnvu3d3x\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&metadataID=CZ-CUZK-WMS-ZM10-P&metadataXSL=metadata.sluzba&head_tab=sekce-03-gp&menu=3115](http://geoportal.cuzk.cz/(S(gew0wkkqzlylidwhnvu3d3x))/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&metadataID=CZ-CUZK-WMS-ZM10-P&metadataXSL=metadata.sluzba&head_tab=sekce-03-gp&menu=3115)

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Průměrná teplota vzduchu za období 1901-1950

Tabulka č. 2: Průměrná četnost směrů větru v roce

Tabulka č. 3: Průměrný úhrn srážek za období 1901-1950

Tabulka č. 4: Geomorfologické členění

Tabulka č. 5: Land use

Tabulka č. 6: Přírodní znaky a jevy

Tabulka č. 7: Kulturně – historické znaky a jevy

Tabulka č. 8: Význam, cennost a projev znaků a jevů

Tabulka č. 9: Dominantní, hlavní a doprovodné znaky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Typy krajiny podle využití

Obrázek č. 2: Lokalizace území

Obrázek č. 3: Nadmořská výška

Obrázek č. 4: Geologická mapa

Obrázek č. 5: Pedologická mapa

Obrázek č. 6: Land use

SEZNAM FOTOGRAFIÍ

Fotografie č. 1: Novosedelský potok

Fotografie č. 2: Novosedelský potok

Fotografie č. 3: Přítok Novosedelského potoka

Fotografie č. 4: Soutok Novosedelského potoka a nepojmenované vodoteče

Fotografie č. 5: Nově vybudovaný rybník (2011)

- Fotografie č. 6:** Vodní nádrž na golfovém hřišti
- Fotografie č. 7:** Požární nádrž
- Fotografie č. 8:** Škúdra-samoty
- Fotografie č. 9:** Na Litíně
- Fotografie č. 10:** Pastvina skotu
- Fotografie č. 11:** Pastvina ovcí
- Fotografie č. 12:** Louka po senoseči
- Fotografie č. 13:** Uskladnění balíků
- Fotografie č. 14:** Bloudím
- Fotografie č. 15:** Turačov
- Fotografie č. 16:** Za Hájem
- Fotografie č. 17:** Remízek
- Fotografie č. 18:** Zarostlá cesta do areálu zemědělského družstva
- Fotografie č. 19:** Doprovodná zeleň komunikace
- Fotografie č. 20:** Brukev řepka olejná
- Fotografie č. 21:** Zorané pole
- Fotografie č. 22:** Víceúčelový sportovní areál
- Fotografie č. 23:** Golfové hřiště
- Fotografie č. 24:** Tradiční zahradní wc
- Fotografie č. 25:** Posezení u klubovny
- Fotografie č. 26:** Višňový sad
- Fotografie č. 27:** Hnojiště
- Fotografie č. 28:** Obchod
- Fotografie č. 29:** Hasičská zbrojnice
- Fotografie č. 30:** Autobusová zastávka Škúdra
- Fotografie č. 31:** Autobusová zastávka Vojnice rozcestí
- Fotografie č. 32:** Návesní kaple
- Fotografie č. 33:** Kříž na návsi
- Fotografie č. 34:** Kříž u cesty směr Tažovice

- Fotografie č. 35:** Kříž u cesty směr Strašice
- Fotografie č. 36:** Kříž u cesty směr Zvotoky
- Fotografie č. 37:** Kaple svatého Mikuláše
- Fotografie č. 38:** Cesta ke kapli
- Fotografie č. 39:** Kříž u autobusové zastávky
- Fotografie č. 40:** Kámen na Staré Škúďře
- Fotografie č. 41:** Pup
- Fotografie č. 42:** Ukazatel
- Fotografie č. 43:** Váha
- Fotografie č. 44:** Čerpací stanice
- Fotografie č. 45:** Kravín
- Fotografie č. 46:** Skladovací hala
- Fotografie č. 47:** Posklizňovka
- Fotografie č. 48:** Kovářská dílna
- Fotografie č. 49:** Most v obci Škúdra-samoty

SEZNAM PŘÍLOH

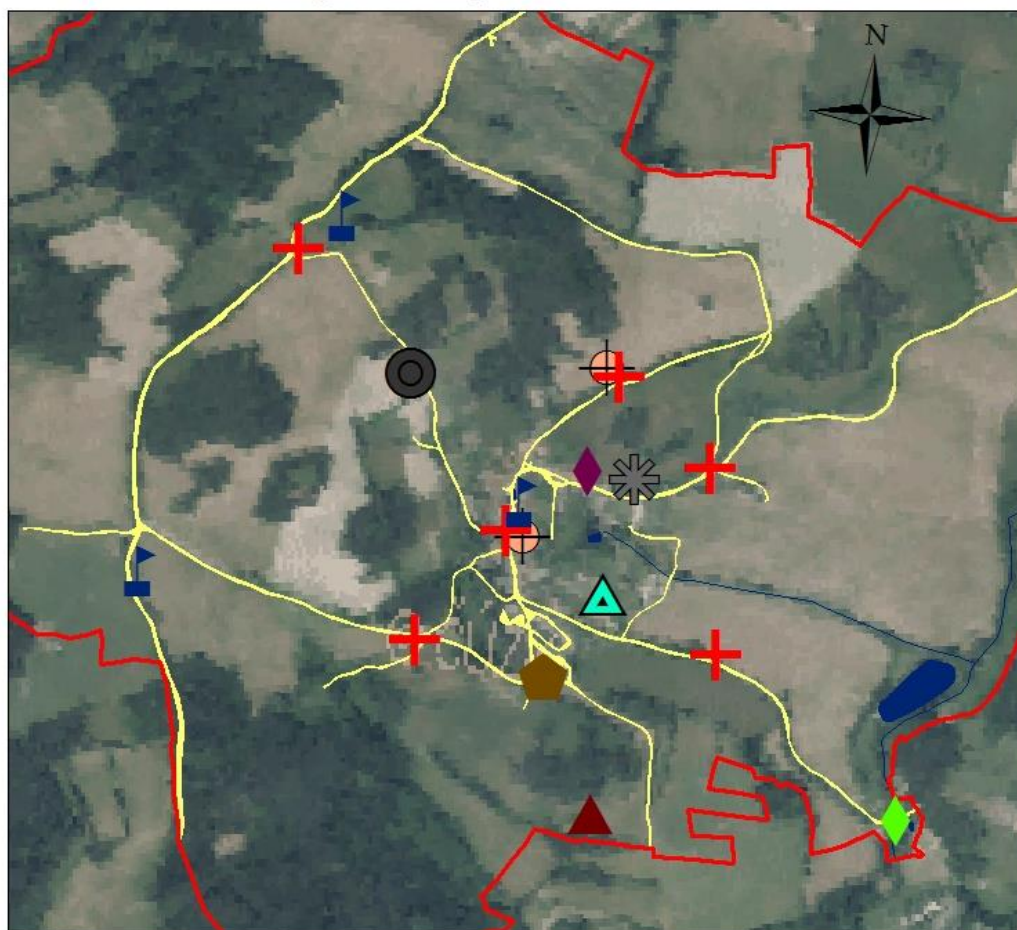
Příloha A: Hlavní znaky krajinného rázu

Přílohy

Příloha A: Hlavní znaky krajinného rázu v katastrálním území Škúdra, zdroj: vlastní;

WMS: Ortofoto

Znaky krajinného rázu

Legenda

Hranice území	Hasičská zbrojnice	Kříž
Most	Obchod	Kaple
Višňovka	Autobusová zastávka	Cestní síť
Sportovní areál	Památný kámen	Vodní plochy
Zemědělské družstvo		Vodní toky

